

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Anul XI, Nr. 502

Vineri 23 ianuarie 1959

8 pagini 25 bani

„HAI SA DAM MINA CU MINA CEI CU INIMA ROMINA SA-NVIRTIM HORA FRAȚIEI PE PAMINTUL ROMINIEI..”

CENTENARUL UNIRII

Ziua de 24 ianuarie reprezintă una din cele mai glorioase pagini din istoria patriei noastre. În această marea zi — acum o sută de ani — Adunarea electivă din București a proclamat unirea Țărilor Române sub un singur domn. Prin unirea Moldovei cu Țara Românească s-a creat statul nostru național, s-au pus totodată bazele României moderne. Acest eveniment de seamă este incununarea cu succes a luptei pline de abnegație a poporului nostru, a luptei duse de clăcașii asupriți și umiliți de boierii lacomi, a luptei duse de lucrătorii dornici să vadă împlinit visul de aur al Unirii, al luptei intelectualității legate de popor care a sprijinit cu ardoare masele populare în îndeplinirea actului istoric de la 24 ianuarie 1859.

Ideea unirii naționale s-a cristalizat adânc în conștiința maselor populare care vedeau în ea și mijlocul de realizare a aspirațiilor lor sociale. Țăranii sprijineau unirea pentru că sperau că odată cu ea vor scăpa de iobăgie și vor primi pământul la care năzuiau de secole. Masele populare de la orașe — adică țigoveții, meseriașii, lucrătorii din ateliere și manufacturi și intelectualitatea progresistă — au luptat pentru unirea națională sperând că odată cu aceasta și se va ușura traiul și vor căuta și libertăți democratice.

Ideea unității politice a poporului român este foarte veche. Atât cronicarii cât și Dimitrie Cantemir au vorbit despre ea. După Regulamentul organic, ideea unirii se afirmă tot mai puternic și în literatura vremii. Numele de România în locul celui de Moldova sau Muntenia este folosit tot mai mult de scriitorii pasoptiști. Vasile Alecsandri scrie „Deșteptarea României”, Alecu Russo „Cintarea României”, iar la

București apare în timpul revoluției ziarul „România”.

Marele revoluționar democrat N. Bălcescu a luptat din răzputeri pentru unire și după înăbușirea revoluției din 1848. El arăta că puterea Țărilor Române stă în „solidaritatea tuturor rominilor, în unirea lor într-o singură nație”. „Libertatea naționalităților — scria Bălcescu — nu poate veni de la curțile împărătești și din mila împăraților și despoților, ci numai dintr-o unire strinsă între toți rominii, dintr-o ridicare a tuturor împreună și în solidaritate cu popoarele împilate”. Bălcescu arăta clar că numai prin lupta revoluționară poporul român va putea să obțină satisfacerea revendicărilor sale naționale și sociale.

În urma războiului Crimeei, din cauza contradicției dintre marile puteri, problema unirii devenind o problemă europeană, este discutată în 1856 la Congresul de la Paris, când Rusia și Franța au sprijinit efectiv unirea Țărilor Române. Unirea era pe placul guvernului țarist interesat în slăbirea puterii Turciei și în sporirea influenței Rusiei în sud-estul Europei. Lupta maselor populare din Țările Române a fost privită cu caldă simpatie și sprijinită cu viu interes de către democrații revoluționari ruși. Franța sprijinea unirea pentru că ea vedea astfel asigurată în România un dezechilibru economic și o influență politică primordială, dar Turcia, Austria și Anglia au luptat pe toate căile împotriva ei.

Cauza dreaptă a unirii a fost îmbrățișată și susținută cu multă căldură de opinia publică progresistă europeană, de personalități marcante: Karl Marx,

Jules Michelet, Edgar Quinet, precum și de democrații revoluționari ruși Cernișevski și Dobroliubov, prin numeroase articole publicate în revistele vremii.

La Congresul de la Paris se obține hotărârea ca poporul român să fie consultat în privința unirii. Consultarea urma să se facă prin delegați ai tuturor claselor sociale, întruniți în Divanurile ad-hoc, la Iași și București.

După Congresul de la Paris, lupta pe plan intern, între unioniști și separatiști ia o amploare tot mai mare în ambele Țări Române. Unioniștii formează zeci de comitete care desfășoară o intensă muncă propagandistică și organizatorică. Masele populare, intelectualitatea progresistă duc o adevărată bătălie pentru unire, prin viu grai sau prin scris.

Caimacamul N. Vogoride, antiunionist notoriu, întrebunțează toate mijloacele posibile pentru a înfringe pe unioniști. Mulți din aceștia au fost arestați și maltratați, ziarele lor au fost interzise, prefectii și funcționarii care sprijineau cauza unirii au fost destituiți. Între cei persecutați pentru activitate unionistă se numără și mulți profesori. Astfel, la Iași, profesorul Turculeț — care ținea la el acasă consfătuiri cu alți luptători unioniști — este arestat și maltrat — să-i „treacă gustul de unire!”, după cum, cu cinism, se exprimă ministrul de interne C. Catargiu. La Birlad este destituit profesorul Popescu, iar la Fălticeni este insultat și destituit profesorul Verdeanu. De asemenea, sint destituiți profesorii Homiceanu din Piatra Neamț și Calian din Huși; li se promite reincadrarea numai dacă nu vor „mai umbla după unire”.

Cu toată teroarea dezlanțuită de

boierimea reacționară, masele țărănești și orașenești nu înostesc lupta și, prin acțiuni și proteste energice, reușesc să impună marilor puteri europene anularea alegerilor ce fuseseră falsificate de reacțiunea internă.

La noile alegeri pentru Divanul ad-hoc al Moldovei, larga participare a maselor determină înfrângerea ultiilor reacționare antiunioniste. Din 93 de deputați, numai 2 erau boieri separatiști. Pentru prima dată în istoria noastră participă la Adunare și deputați reprezentanți ai țărănimii. Deputații țărănimii și-au spus greutățile lor, ale tuturor celor asupriți, susținând cu un fierbinte patriotism atât cauza socială, cât și cea națională.

În Moldova, după ce deputații din divan s-au pronunțat pentru unire, ei au trecut și la chestiunile agrare. În numele deputaților săteni, Moș Ion Roată din Vrancea supune adunării, în cunoscuta jalbă, suferințele celor 1.200.000 de țărani care l-au împuternicit să-i reprezinte.

În divanul din București, după ce se votează moțiunea pentru unire, învătătorul Tănase Constantin — fiu de clăcași de pe moșia Izvoarele jud. Olt — deputat al țărănimii, arată deasemenea printr-un memoriu suferințele celor care l-au trimis să-i reprezinte în adunare. Reproducem un fragment din acest memoriu: „...Noi țărâni țărani plugari, am suferit și suferim mai dureros de nedreptatea legilor și așezămintelor ce sint astăzi în țara noastră... dacă noi n-am deschis gura spre a arăta omoritoarea noastră

NICHITA ADĂNILOAE
șef de sector la Institutul de istorie
al Academiei R.P.R.

(Continuare în pag. 2)

SCOLILE CINSTESC UNIREA

Sărbătorirea a 100 de ani de la Unirea Țării Românești cu Moldova a fost întâmpinată cu dragoste și entuziasm de elevii de la școala medie „Vasile Alecsandri” din Iași. Îndrumați de profesorii lor, școlarii au alcătuit fotomontaje ce oglindesc evenimentele de la 24 Ianuarie și au editat gazete de perete festive.

În cadrul cercurilor culturale-artistice, copiii au pregătit cîntece patriotice, recitări, scenete și dansuri populare pe care le vor prezenta la serbarea închinată Centenarului.

Unii s-au antrenat în concursuri istorico-literare de felul celui pe tema „Cele mai însemnate monumente istorice din Iași legate de Unire”, organizat de elevii clasei a VIII-a.

În holul școlii medii „Nicolae Bălcescu” din Capitală se află o frumoasă vitrină cu fotografii, articole despre marele eveniment din istoria poporului nostru, volume de lucrări de Vasile Alecsandri, Grigore Alexandrescu și Cezar Bolliac, deschise la paginile ce vorbesc despre actul Unirii, o broșură cu dispoziții date de domnul Cuza etc.

Alături de acestea se află o hartă cu vechile și noile puncte industriale din țara noastră cu realizări ale regimului democratic.

Pentru serbarea ce va avea loc sîmbătă 24 ianuarie în școală, elevii claselor a XI-a au dramatizat povestirea „Moș Ion Roată și Unirea” ce face parte din programul serbării.

În frumoasele costume naționale din Moldova și Muntenia elevele și elevii școlii medii nr.

1 vor dansa „Hora Unirii” și alte dansuri populare românești.

Cu prilejul sărbătoririi Centenarului Unirii, școlile din orașul Baia Mare au susținut programe artistice la întreprinderile care le patronază.

Astfel, Școala medie nr. 1 a dat un reușit spectacol în fața muncitorilor de la întreprinderea „Cloșca” din localitate, la care a participat și formația artistică a întreprinderii. Un interesant program au prezentat și elevii Școlii medii nr. 2 în fața muncitorilor de la întreprinderea „Gh. Gheorghiu-Dej”.

Școlile din Baia Mare au dat un spectacol și pentru părinții elevilor.

La cercurile literare de la școlile minorităților naționale din diferite localități ale regiunii Baia Mare s-au organizat seri literare la care s-au citit lucrări în versuri și proză și recenzii ale unor opere pe tema Unirii.

Numeroase școli din regiunea Galați ca: Școala medie din comuna Pechea, școlile de 7 ani din comunele Brăziștea Frumușă, Tulucești, Șendreni au vizitat monumente și locuri istorice legate de actul Unirii. La Muzeul regional de istorie „Alexandru Ioan Cuza” din Galați, clădit pe locul unde a existat reședința domnească a lui Cuza, elevii au văzut macheta palatului domnesc, colecția de arme, bilete (albe și negre) cu care s-a votat alege-

rea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei în adunarea conspirativă din 3 ianuarie 1859, precum și diferite obiecte aparținînd familiei lui Cuza și colaboratorilor lui.

Elevii au participat și la dezvelirea busturilor lui Alexandru Ioan Cuza de la Școala medie nr. 3 (care de la data de 24 ianuarie a.c. va purta numele domnitorului), al lui Vasile Alecsandri de la Școala medie nr. 1 și al lui Costache Negri de la Școala pedagogică din Galați. Cu

ocazia dezvelirii busturilor li s-a vorbit școlărilor despre lupta acestor personalități pentru făurirea statului român de sine stătător.

Și elevii Școlii elementare de 7 ani cu limba de predare maghiară din Făgăraș, ajutați de profesorii și învățătorii lor au pregătit, pentru sărbătorirea Centenarului Unirii, cîntece,

dansuri populare și au învățat poezii închinată acestui mare eveniment din viața poporului nostru.

Pedagogii Măgă Emilia, Szöke Veronika, Németh Lenke, Nănăsi Klára, au dat tot concursul la pregătirea programului artistic ce va fi prezentat la sedința festivă de la 24 Ianuarie a.c.

La Școala medie germană din Sighișoara, Centenarul Unirii Țărilor Romine va fi cinstit de profesori și elevi printr-o adunare festivă în care tov. director Edmund Imbreck va vorbi despre importanța zilei de 24 Ianuarie. Va urma un program artistic. Printre altele, cei de față vor putea auzi Rapsodia II-a de George Enescu.

Seara va avea loc o întâlnire tovarășească la care sînt invitați elevii și profesorii școlilor medii cu limba de predare romină din localitate.

Zilele acestea a avut loc în sala Teatrului C.C.S. un spectacol festiv dat de cercurile artistice de amatori ale Clubului muncitorilor din învățămînt din Capitală în cinstea sărbătoririi Centenarului Unirii. Programul spectacolului a cuprins „Hora Unirii” — tablou coregrafic, „Hora înfrățirii” — cor de Ion Alexandrescu, versuri închinăte Unirii, o suită de dansuri populare, precum și un concert de muzică populară și de mase susținut de corul Clubului.

CENTENARUL UNIRII

(Urmare din pag. 1)

împilare care este totodată și rana din năuntru Țării Române... pricina este că am înăbușit în fundul inimilor noastre amintirea tuturor suferințelor clasei noastre, pentru a nu lua în seamă acum decît suferințele țării întregi”. Mai tirziu învățătorul Tănase Constantin, avînd și funcția de subvizor școlar, va fi persecutat și destituit de burghezo-moșierime „pentru ura ce propagă țărănilor împotriva proprietarilor”, după cum glăsuiesc documentele vremii.

Ion Brătianu, reprezentant al burgheziei liberale, împiedică însă orice încercare de a pune în discuție problema agrară. Burghezia liberală a depus eforturi susținute pentru a abate lupta revoluționară a maselor populare de la reforme sociale. Burghezia trădează astfel interesele maselor, coalizîndu-se cu moșierimea împotriva acestora.

La 1858, puterile europene s-au întrunit din nou, la Paris, pentru a examina lucrările Divanurilor ad-hoc. Din cauza opunerii Turciei, Austriei și Angliei, nu s-a putut lua o hotărîre care să rezolve problema unirii, ci s-a ajuns la un compromis. Se hotărîște ca cele două Țări Romine să se numească doar Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei, dar să aibă fiecare domn, adunare și guvern separat. O comisie mixtă, cu sediul la Focșani, urma să pregătească aceleași legi pentru ambele țări. Problema unirii rămîne deci tot nerezolvată. Forțele uni-oniste din țară se conving astfel că numai prin acțiuni hotărîte interne și nu prin mila guvernelor europene — cum just arătase Bălcescu — se poate făuri unirea națională.

În ianuarie 1859 au fost convocate adunările electivă. Adunarea electivă din Moldova a ales ca domnitor pe Alexandru Ioan Cuza. La 22 ianuarie s-a întrunit și adunarea electivă a Țării Românești. Circa 30.000 de oameni — meseriași, lucrători, mici comercianți și țărani din preajma capitalei — au venit pe dealul Mitropoliei pentru a-și impune punctul lor de vedere: alegerea aceleiași persoane ca domnitor, ceea ce însemna încununarea

actului unirii. Masele populare, care timp de trei zile au ținut sub presiune Adunarea, erau conduse de unii tribuni radicali ca N. T. Orășanu, I. G. Valentianu și fostul deputat pontas, Mircea Mălăieru. În ciuda măsurilor represive ordonate de guvern, agitațiile nu contenesc. Infruntînd armata, o parte din mulțime a pătruns chiar în sala de ședințe a Adunării. Deși guvernul mobilizase toată infanteria și cavaleria, cu greu putea reține mulțimea pe dealul Mitropoliei. Ulișele și mahalalele capitalei erau în plină fierbere și așteptau numai îndemnuri pentru a trece la acțiune. Mereu apăreau în fața Adunării noi cete numeroase, strigînd: „Jos tiranii, trăiască libertatea!”.

În ziua de 24 ianuarie, Adunarea își continuă lucrările. Mulțimea de țărani și orășeni se împarte de astă dată în două grupuri. O parte rămîne pe dealul Mitropoliei, iar alta, mult mai numeroasă, așteaptă pe cîmpia Filaretului să primească semnalul de la tribuni ei în funcție de felul cum evoluează lucrurile. Sub presiunea poporului, și deputații conservatori sînt nevoiți să aleagă pe candidatul liberalilor, adică pe colonelul Al. Ioan Cuza. Consulul austriac relatează că deputații conservatori votaseră pe Cuza de teama „că nu vor părăsi în viață sala de ședințe dacă nu se vor hotărî la acest vot de unire”. Spre ora prînzului, în timp ce toți așteptau cu nerăbdare rezultatul alegerii, apare, deodată, pe ușa Adunării, un ofițer strigînd: „Lăsați poporul să intre! Trăiască prințul Alexandru Ioan Cuza, proclamat de Camera domnitor al Principatelor—Unite”. Manifestațiile de bucurie și strigătele de ură ale maselor populare din jurul Adunării au străbătut văzduhul, fiind repetate și de poporul de pe dealul Filaretului, care la semnalul unei batiste albe a pornit în grabă spre Mitropolie. Un participant la aceste evenimente mărturisește că, în acele clipe de entuziasm național, „tot Bucureștiul era în picioare, de la Filaret și dealul Mitropoliei pînă la Băneasa” și din piepturile întregului popor răsunau strigătele: „Trăiască unirea! Trăiască Cuza Vodă! Trăiască România unită și nedespărțită!”.

Unirea Țărilor Romine, realizată la 24

ianuarie 1859, a fost un act progresist, înfăptuit datorită acțiunii combative și hotărîte a maselor.

Unii boieri care au fost nevoiți să voteze pentru unire sperau că aceasta, fiind contrară convenției de la Paris, nu va fi recunoscută de marile puteri. Poetul Dimitrie Bolintineanu le face un aspru rechizitoriu în numărul din 28 ianuarie 1859 al ziarului „Dimbovița”. El scrie: „Fiți siguri domnilor că nația ce voințe unirea prin alegerea domnului Alexandru Ioan I va ști să facă toate sacrificiile spre a o dobîndi; fiți siguri că decretul acestei nații, prin reprezentații săi, se vor pune în lucrare și vor fi respectate de străini; fiți siguri că ceea ce a făcut astă dată această nație, va rămîne lăcut și bun pentru todeauna... Ideile viitorului au învins ideile trecutului. Dar fiți siguri că cei ce au ales domn lor pe domnul Moldovei, vor și să-l susție, căci acest domn este simbolul naționalității și al libertății rominilor”.

Și în adevăr, cu toate unelirile boierilor retrograzi, puterile europene au fost nevoite să recunoască faptul împlinit, iar la 24 ianuarie 1862 a fost realizată unirea deplină, prin constituirea unui singur guvern și a unei singure adunări.

Unirea a avut ca urmare o serie de reforme interne, ca secularizarea averilor mănăstirești, reforma juridică, reforma învățămîntului și mult așteptata legiuire agrară.

Ea a deschis o etapă nouă în dezvoltarea poporului român, constituind totodată o premisă pentru cucerirea independenței naționale la 1877.

După cit se știe, burghezia, însă, ajunsă la putere, a căzut la înțelegere cu moșierimea împotriva maselor, a înlăturat pe Alexandru Ioan Cuza și a golit actul unirii de conținutul său democratic. Năzuințele maselor — pămint, pline, libertate — n-au fost decît parțial îndeplinite. În locul unui stat democratic s-a constituit un stat în care oamenii muncii nu aveau dreptul să-și spună cuvîntul în problemele politice ale țării. Vechile relații de producție feudale nu au fost lichidate complet decît în 1945, cînd poporul muncitor, condus de Partidul clasei muncitoare, a pășit cu hotărîre pe calea marilor cuceriri revoluționare.

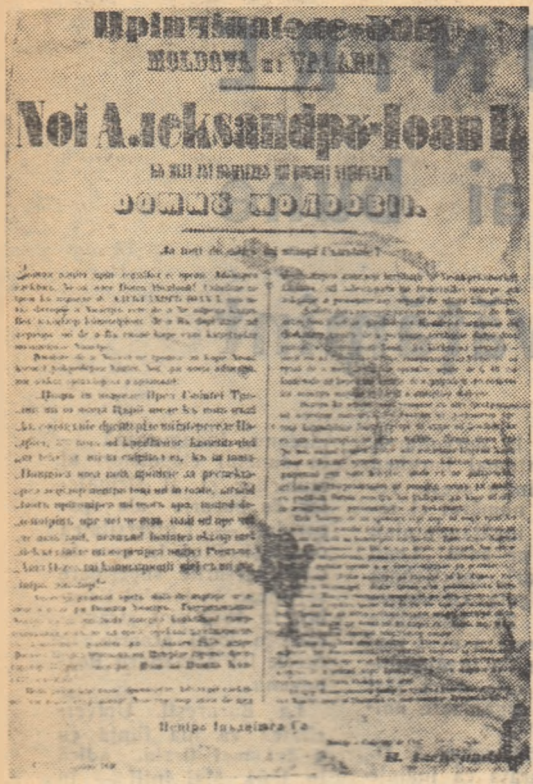
Atrasă în albia dezvoltării capitaliste mai tirziu decît majoritatea țărilor europene, țara noastră a străbătut, de-a lungul unui veac, un drum greu, spre sfîrșitul căruia însă s-a putut înregistra un uriaș salt istoric, din care s-a născut România de azi, România socialistă. În realizarea acestui salt hotărîtor, rolul important l-au avut masele, deci tocmai acele forțe sociale care au crescut și s-au dezvoltat pe terenul transformărilor adînci din perioada care a urmat unirii Țărilor Romine.

Astăzi, la sărbătorirea Centenarului Unirii, se poate afirma că idealurile pentru care au luptat făuritorii ei au fost îndeplinite și mult depășite.

În statul nostru democratic-popular au avut loc profunde transformări revoluționare. Oamenii muncii de la orașe și sate au devenit stăpîni în țara lor, stăpîni pe produsul muncii lor. Republica Populară Romină — stat independent și suveran — se transformă într-o țară industrială înaintată, cu o agricultură socialistă mecanizată. Zi de zi poporul muncitor obține realizări importante în toate ramurile vieții economice și social-culturale. Sărbătorirea Centenarului Unirii are loc în condițiile avîntului continuu, ale succeselor uimitoare în opera de construire a socialismului. Pe harta țării apar noi obiective industriale; crește neîncetat producția globală industrială; sectorul socialist al agriculturii cuprinde un procent din ce în ce mai mare din suprafața agricolă a țării; se dezvoltă industria grea, industria chimică, industria bunurilor de consum; se construiesc orașe noi și se înalță mii de locuințe; viața celor ce muncesc este tot mai frumoasă. Toate succesele remarcabile pe care le cunoaște poporul muncitor în construirea vieții noi, socialiste se datoresc faptului că întreaga sa muncă și luptă este condusă de partidul său, călăuzit în permanență de învățătura marxist-leninistă.

Poporul român evocă cu emoție lupta de acum 100 de ani a maselor populare și figurile patriotilor înflăcărați care, prin sacrificiile lor, au deschis calea către zilele luminoase de azi.

Mărturii din scrierile lui M. Kogălniceanu

„Unirea națiunea a făcut-o”

Unirea, domnilor, eu nu recunosc nimău dreptul să zică că e actul său individual, proprietatea sa exclusivă; Unirea e actul energic al întregii națiuni romine... și de aceea, domnilor, nici chiar domnitorului (Alexandru Ioan Cuza) dar încă unui simplu particular, nu-i recunosc și nici nu-i voi da vreodată dreptul acesta de-a zice că el a făcut singur unirea, Nu, domnilor, Unirea națiunea a făcut-o..

(din cuvîntarea rostită în ședința Cameră din 9 februarie 1863)

„La lege nouă, om nou”

După una sută cincizeci și patru ani de dureri, de umiliri și de degradare națională, Moldova a reîntrat în vechiul său drept, conșințit prin capitulațiile sale, dreptul de a-și alege pre capul său, pre domnul.

Prin înălțarea ta pe tronul lui Ștefan cel Mare, s-a reînălțat însăși naționalitatea romină. Alegindu-te de capul său, neamul nostru a voit să împlinească o veche datorie către familia ta, a voit să-și răsplătească singele strămoșilor tăi, vărsat pentru libertățile publice. Alegindu-te pre tine domn în țara noastră, noi am voit să arătăm lumii aceea ce toată țara dorește: la legi nouă, om nou.

O, doamne; mare și frumoasă îți este misia! Constituția din 7 (19) august ne însemnează o

epohă nouă și măriă ta ești chemat să o deschizi! Fii dar omul epoei; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare, iară tu, măriă ta, ca domn, fii bun, fii blind, fii bun mai ales pentru acei pentru care mai toți domnii trecuți au fost nepăsători sau răi.

Nu uita că dacă cincizeci de deputați te-am ales domn, însă ai să domnești peste două milioane de oameni!

Fă dar ca domnia ta să fie cu totul de pace și de dreptate, impacă patimile și urile dintre noi și reintrodu în mijlocul nostru strămoșeasca frăție.

Fii simplu, măriă ta, fii bun, fii domn cetățean; urechea ta fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciună și lingușire.

(din „Discursul” rostit la alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al principatelor unite)

„Fiecare sat să-și aibă școala sa primară”

Sint pentru cea mai mare răspindire a învățaturii publice, astfel încît fiecare oraș să-și aibă gimnaziul său și fiecare sat să-și aibă școala sa primară, astfel încît fiecare romin să știe, scrie, cete, și prin urmare a cunoaște și a apăra drepturile sale.

(din „Profesie de credință”)

„Să avem și noi o țară”

În ședința Divanului ad-hoc al Moldovei, cînd s-au formulat, spre a se vota, dorințele țării de a se uni cu Muntenia-soră și cînd marele moșier Alecu Balaș a depus întîmpinare scrisă împotriva Unirii, în răspunsul său vehement, M. Kogălniceanu arăta: „Pînă în ziua noastră ni-l spune istoria, ni-l spun suferințele poporului. Fiecare pagină din analele noastre să o stoarcem și va curge sînge și lacrimi... Unirea este pentru țară, și d-voastră foștii proprietari de moșii — n.a.) nu voiti nici țară, nici nație... Nu mă pot de a vă arăta și simțirile poporului, ael ce nu știe a celi, nici a scrie, acela care, ca oameni ai naturii, știe a spune decît ceea ce simtește. Să fim sîmpini în țara noastră, zicea un onorabil deputat pontazi (al țărănilor — n.a.), să unim Moldova cu Muntenia-soră...”

În Divanul ad-hoc, cei 15 deputați țărani moldoveni au pus pe masa Adunării, în două rînduri, cunoscuta „Propunere” privind „nevoile și durerile a douăsprezece sute de mii de suflete” care, cum spunea ei, i-au trimis să fie „răsunetul gametului lor”. Propunerea cerea încetarea asupririi cîmăști și a umilirii; și îmbunătățirea pe viitor a soartei țărănilor. Ea arăta că tot greul în țară numai țărănimea îl ducea, că alții se înfruptau din toate bunurile, iar țărăni nu aveau decât să muncească „Cîtu-i Duzărea de mare și de largă, curge rîul sudorilor noastre, se duce peste mări și peste hotare, acolo se prefăce în rîuri de aur și de argint și curg iarăși înapoi de se revarsă în țara noastră, iar noi nici rînduială, nici dreptate nu am avut”. Pontazi cereau ca pe viitor săbotoarea să fie scoasă om și nu, „ca pînă acum, asămăluit dubitoacelor necuvîntătoare”, „bătăia... să se ridice pentru totdeauna”, toate belicurile, hăvarelele, birurile „să fie pentru totdeauna oboșite” și înlocuite cu o singură dare pe avere, căci „cei ce nu aveau de uade, dau mult, iar cei ce aveau mult, dau puțin sau nimic”.

„Vroim să scăpăm — continua „Propunerea” — vroim să ne răscumpărăm (de boierească, adică de zilele de clacă sau de pont, cum li se mai spunea — n.a.), să nu mai fim ai nimănui, să fim numai ai țării, și să avem și noi o țară; am îngenușchiat, am îmbrîncit cu totii, cum suntem, nu o mai putem duce îndălung”.

O dorință specială era ca slăbăstii de la sate să fie aleși chiar din sinul țărănăscii, ceea ce, printre altele, presupunea înfrîmțarea de școli, deoarece pînă atunci „pentru sate nici școlă, nici vreo altă îmbunătățire nu s-a făcut”.

„Țara întreaga, pe vremea cînd moșierii se băteau cu mâini în piept susținînd că ei formează „clasa cea mai înaltă a țării” (cuvinte rostite în aceeași ședință), pe cînd masele boierești mergeau tocmai în Franța la școli, nu s-a găsit un singur țărăn știutor de carte ca să fie ales pentru Divanul ad-hoc. Toți cei 15 deputați pontazi din Divanul ad-hoc al Moldovei erau neștiutori de carte.

De altfel, pe acest temei a și fost respinsă „Propunerea” deputaților țărani. Încheierea majorității Comitetului proprietarilor mari o califică neconformă art. 57 și 58 ale Regulamentului Adunării, pretinzînd că, intrucît venea din partea unui grup de necunoscutori ai scrisului, ar fi fost înlocuită de niste taibăruitori ai literii publice, care, „fotografîndu-se de neștiința de carte a deputaților săteni”, ar fi încercat să introducă „principiile unei teorii subversive”, „tendințele comunistice”.

Argumentul era, desigur, cel puțin ridicol. Fiind de față la citirea și discutarea „Propunerii”, deputații țărani și-au susținut-o, au votat-o toți, dar n-au dezvăluit numele celui ce-o scrisese.

La un veac de la înfiptirea Unirii, în patria noastră, Republica Populară Romină, în regim democrat-popular, țărănimea muncitoare își croiește cu toată nădejdea o viață nouă. „ARE ȘI EA O ȚARĂ”!

G. VARZARU

Școli care vor purta nume legate de Unire

Cu prilejul sărbătorii Centenarului Unirii, Ministerul Învățămîntului și Culturii atribuie unor școli medii și de 7 ani denumiri legate de actul istoric de la 24 ianuarie 1859.

Astfel, în Capitală școala medie nr. 24 va purta denumirea de „Vasile Alecsandri”, școala medie nr. 23 primește numele de „Dimitrie Bolintineanu”, școala medie nr. 34 se va numi „C. A. Rosetti”, iar școala medie nr. 26 va purta denumirea de „Alexandru Ioan Cuza”. Școlile elementare nr. 79 și 70 tot

din Capitală primesc denumirea de școala elementară „Tănase Constantin” și, respectiv, „Cezar Boliac”.

Școala elementară nr. 22 din Iași primește numele de „Mihail Kogălniceanu”, iar școala elementară nr. 5 din același oraș se va numi școala elementară „C. Neqri”. Școala medie nr. 3 din Tg. Mureș, școala medie nr. 5 din Orașul Stalin și școala medie nr. 1 din Turnu Măgurele se vor numi „Unirea”, iar școala medie din Alexandria va purta numele de „Alexandru Ioan Cuza”.

Țărănimea și Unirea

Caracterizînd frămîntarea în care a trăit țărănimea din Țara Românească în anii Unirii, un contemporan însemna că țărăni, „încătușat încă în lanțul oboșelurilor și a deprinderilor”, a început să-și dea seama că putea „să privească pe stăpîn în față, ochi în ochi, și la ridicarea bicului să răspunda prin ridicarea toporului”, căci „între trecut și viitor se săpăsea... un hogaș mare, care din zi în zi avea să se lățească și să se schimbe în prăpastie”.

Pentru țărani, Unirea însemna puțința de a rupe cu un trecut apăsător. De aceea, țărănimea a luptat cu un nestăvilit entuziasm pentru Unire, nădăjduind ca aceasta să aducă — cit de cit — îmbunătățirea greului său trai. „Țărăni din Moldova — scria același contemporan — erau foarte agitați... se vedea cit colo că povara jugului începuse să li se pară nesuferită. Se lăseau greu la îndeplinirea obligațiilor lor și înfățișarea li era pe unele locuri atît de dirză, încît vechilii, vătălii și feciorii boierești începuse să stea la îndoaială, înainte de a cuteza să-i lovească ca altădată”.

Reprezentanții țărănimii în cele două Divanuri ad-hoc din 1857 — între care se numărau și doi învățători, adevărați animatori ai luptei țărănești, Costache Moglan și Tănase Constantin — impresionează prin dirzenia și hotărîrea lor. În Divanul muntean, Gheorghe Lupescu depune un amendament în care caracterizează pe țărani drept „fii vitregi în casa părintească” și în care cere „un guvern constituțional, cu o singură Adunare obștească, largă, alcătuită de înfățișători luați din toate stările de oameni ai țării”. Mai tîrziu, tot în același Divan, Tănase Constantin afirmă din nou dreptul incontestabil al țărănimii de a fi chemată să participe la viitoarele Adunări.

În Moldova, jalba țărănilor — un adevărat monument literar — este un puternic act de acuzare.

„Pînă în ziua de azi — spun între altele deputații pontazi — toate sarcinile cele mai grele nu-mai asupra noastră au fost puse și noi mai de nici unele bunuri ale țării nu ne-am îndulcit, iar alții, fără să fie supuși la nici o povară, de toată mana țării s-au bucurat...” Glasurile țărănilor răsună însă în pustiu. Majoritatea deputaților, reprezentanții ai boierimii și burgheziei, au votat Unirea, dar nu și îmbunătățirea soartei țărănilor.

Țărănimea nu și-a început lupta o dată cu sfîrșitul anului 1857, cînd Divanurile ad-hoc și-au încheiat lucrările. Din nou, în toamna anului 1858, masele au pornit la luptă pentru înfrîngerea „trecutului”, pentru domnul cel „nou”, pentru Unire. Țărănimea a fost și de data aceasta în primele rînduri. După ce Adunarea Electivă a Moldovei l-a ales ca domnitor pe Alexandru Ioan Cuza (5 ianuarie 1859), ochii celor două țări s-au întors înspre București. Aci urma să se hotărească soarta Țării Române și a Unirii. Majoritatea în Adunarea Electivă o dețineau deputații reacționari. Alegerea unuia dintre foștii domni, Bibescu sau Știrbei, părea asigurată. Poporul nu putea însă privi cu nepăsare la această măsură a idealurilor sale.

La București, în toate orașele, dar și în satele Țării Românești, masele chemate de minoritatea progresistă din sinul Adunării se ridică la luptă.

Dealul Mitropoliei, pe care se găsea clădirea Adunării Elective, este înconjurat de mase în zilele de 22—24 ianuarie 1859. Sătenii vin cu mîile, alăturîndu-se orășenimii. Se vorbea în acele zile că 60.000 de țărani vor veni spre București. Ca măsura ia grabnice măsuri militare, oprind accesul sătenilor spre oraș. Sute și mii de țărani trec totuși peste toate opreliștile și se string în jurul Adunării. Un consuli străin aprecia la 5.000 de oameni numărul țărănilor ce asediau Adunarea. Într-un articol

publicat chiar în acele zile în foaia „Romîni”, se arată că acești țărani, „care intraseră pe toate barierele capitalei de la deschiderea Adunării Obștești”, se lipsiseră de hrană zile întregi, „în așteptarea realizării dorințelor nației”.

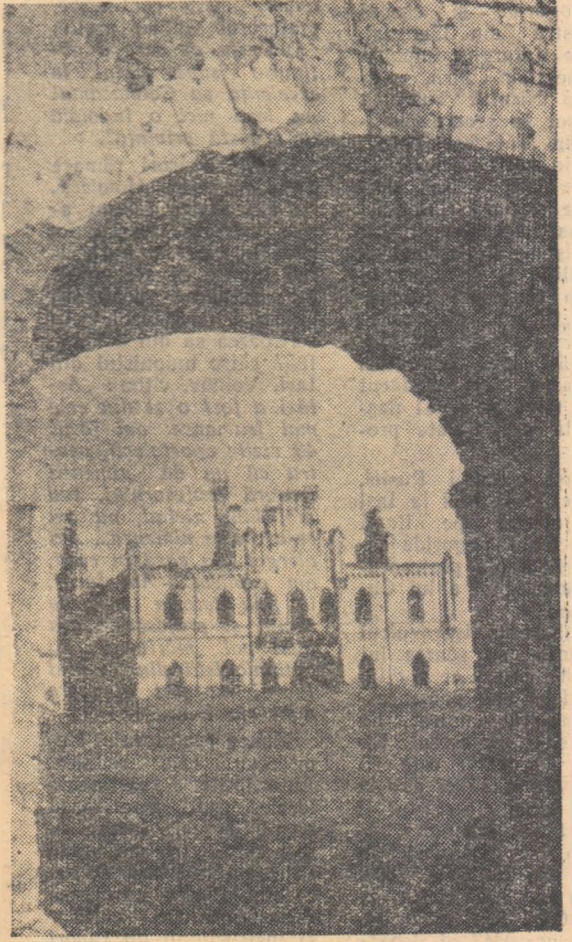
Alegerea domnitorului Alexandru Ioan Cuza este întîmpinată cu un nestăvilit entuziasm de țărăni veniți în capitală. Era o izbîndă a lor. „Frații noștri țărani — scrie un ziarist din acea vreme — strigau acum din toată puterea energică a sufletului lor: Să trăiască Cuza! Să trăiască domnul nostru! Se aruncau în brațele unor altora... ca cum toți ar fi scăpat de jugul cel mai apăsător”.

Într-o jalbă țărănească

din anul Unirii, satenii descriu în cuvinte simple bucuria și speranțele lor: „Dreptatea ridicînd umbrele ei, fericirea adevăratului romin și sărmanului sătean începu a zîmbi, încrezîndu-se fericit. Alegerea prințului romin, reunirea miniștrilor și modul d-a se bucura tot rominul de fericirea lui împărți nădejdea astfel încît năpăstuiitorul pierdu curajul... Trăiască Unirea! trăiască prințul stăpînitor!”

Unirea n-a adus împlinirea tuturor nădejdelor țărănimii. Înfiptirea deplină a năzuințelor ei nu a putut avea loc decît în zilele noastre, în zilele luminoase ale construirii noii societăți socialiste.

DAN BERINDEI

Palatul de la Ruginoasa, fosta reședință de vară a domnitorului Al. I. Cuza

Tabourii și oștile de la expoziția deschisă în clădirea Muzeului militar central din București ca prilej al Centenarului Unirii atrag în aceste zile numeroși școlari.

Profesori luptători pentru Unire

Alături de masele populare, alături de patrioții înarmați, mulți profesori au participat activ la înființarea Unirii Țărilor Române. Numeroase dovezi și documente din perioada inversunatelor lupte dintre unioniști și separatiști vorbesc despre dirigenții care erau suspuși — pentru realizarea acestei mărețe năzuințe a poporului.

Printre primele victime ale prigoanei dezlănțuite de Vogoride și crutul „ministru din lăuntru”, Costin Catargiu, împotriva adeptilor Unirii, se află și Nicolae Turculeț, profesor la școala publică din Tătărași (Iași), care în zorii zilei de 21 martie 1857 a fost ridicat de vice-aga Contovici și dus împreună cu alt unionist — Cuparencu — la poliție și de acolo la Costin Catargiu. Numindu-i „tilhari de unioniști”, acesta i-a amenințat că-i pune la butuc. Arestarea lor a făcut mare vîlvă și a dat naștere la nenumărate proteste.

Înșiși consulișii Rusiei, Franței și Prusiei la Iași au protestat pe lângă caimacamul Vogoride cerînd eliberarea profesorului Turculeț și a lui Cuparencu.

La Roman, ispravnicul amenință cu soarta lui Turculeț pe cei ce vor îndrăzni să mai pomenească cuvîntul „unire”. La Fălcieni, profesorul Nicolae Verdeanu este ridicat din clasă și dus la agie, unde prefectul îl insultă și-l amenință. Aceasta se întîmplă în ziua de 16/28.IV. 1854. Cîțiva ani mai tîrziu, la 24.IV.6.V.1857, prin decretul nr. 2343 al departamentului instrucției publice, el este destituit. Prin decretul următor, nr. 2344, este destituit

pentru „vina” de a fi adept al Unirii și profesorul B. Galian din Huși. Un alt profesor, I. Homiceanu, din Piatra Neamț, este de asemenea dat afară din slujbă pentru același motiv.

În protestul profesorului E. Galian către Comisia Europeană de la București din 14/26.V.1857 se arată că aceste destituirii au fost făcute fără anchetă și fără judecată prealabilă, singurul motiv fiind „opinia lor favorabilă marelui dorințe naționale — Unirea Principatelor”. În continuare, profesorul Galian arată: „Audiența pe care a obținut-o subsemnatul la excelența sa Caimacamul nu lasă nici o îndoială în această privință”.

Cîteva scrisori rămase de la profesorul Homiceanu din Piatra Neamț aduc mărturie asupra felului în care își desfășurau munca și activitatea lor militantă profesorii unioniști moldoveni. În scrisoarea sa din 8.20.IV. 1857 către unionistul din Iași, Voinov, citim: „Astăzi a fost o zi din cele mai frumoase: am făcut 48 vizite apostolești, pentru că nu da nimenea trăsura profesorului, sau mai bine zicînd, nu am cerut de la nimenea... Am alergat din casă în casă, am explicat... Am făcut, în fine datoria mea de român și profesor... așa încît pot mărturisi că antiunioniștii din Ținutul Pietrii nu sînt în stare a-mi sta înaintea...”.

Munca profesorului Homiceanu este rodnică. Autoritățile reacționare locale, însă, terorizează populația și lovesc cu disperare în unioniști. Printre altele aga Tulbure din Piatra adresează departamentului cultelor și instrucției un raport plin de invinuirii imaginare la adresa profesorului Homiceanu. În scrisoarea din 18.30.IV.1857,

Homiceanu îl înștiințează pe Voinov: „Acum umblă vorba prin țîrg că am să fiu dat afară din profesorie”... Intr-adevăr, după cum se poate vedea din memoriul adresat Comisiei Europene la 25.V.6.VI.1857, Homiceanu a și fost destituit. În urma protestelor opiniei publice profesorul Homiceanu este reprimat în învățămînt, dar, ca și ceilalți profesori susmenționați, este șters din listele electorale pentru Divanul ad-hoc.

Sub presiunea maselor, simulacrul de alegeri organizat de Vogoride a fost infirmat. La noile alegeri poporul și-a impus voința. Puțin mai tîrziu, la 24 ianuarie 1859, ca urmare a luptei maselor populare, s-a înființat istoricul act al Unirii Țărilor Române. La realizarea lui au participat și dascălii progresiști, manifestîndu-și astfel patriotismul și un înalt sentiment de solidaritate cu lupta poporului.

C. IANCULESCU

DUPĂ UNIRE condiții mai bune pentru învățămînt

Infruntînd prigonirea sălbatică dezlănțuită de caimacamii Balș și Vogoride, care erau sprijiniți din afară de Turcia, Austria și Anglia, unioniștii, printre care se găseau și cadre didactice, au cerut în divanurile ad-hoc unirea celor două țări romine într-un singur stat și l-au ales ca domn al Moldovei, la 5 ianuarie 1859, pe Alexandru Ioan Cuza. Elementele reacționare și în special marea boierime au primit o puternică lovitură prin alegerea lui Cuza ca domn al Moldovei.

În 6 ianuarie, a doua zi după alegere, corpul didactic din Iași prezintă o adresă de felicitare noului domnitor. În această adresă prezentată de Teodor Veisa, inspectorul general al școlilor din Moldova — se spune printre altele: „În numele corpului profesoral, care a participat la entuziasmul general ce s-a desvîluit la proclamarea ta de domn al Moldovei, îți prezentez ale lui umilite respecte și-ți exprim adinca bucurie ce le simte a vedea, astăzi, în capul țării un cetățean care și-a atras încrederea și simpatia unanimă a Românilor, nu prin prestigiul nașterii, nu prin ademeniri amăgitoare, nu prin influență străină, nu prin averile sale, ci prin meritele sale și prin devotamentul către patrie”.

Se mai arată în adresă că tot corpul profesoral... „destinat de a contribui, în proporție cu mijloacele lui, la răspîndirea luminei între tinerile generații romine, care au să serveze la vremea lor de sprijinitori și apărători ai patriei, își va pune toată silința pentru a împlini cu demnitate misiunea sa”. Corpul didactic... „este mic la număr — se spune în încheiere — dar speranța lui e mare că buna lui plecare și ostenețele lui nu vor rămîne fără rezultat, dacă el va fi sprijinit și încurajat în calea lui cea grea” (Acte și documente din renașterea României, vol. VIII, pag. 368—369).

Dubla alegere ca domn a lui Alexandru Cuza în ianuarie 1859 a constituit un pas însemnat înainte pe calea progresului. Reformele înființate de Cuza, Mihail Kogălniceanu și alți progresiști împotriva voinței majorității reacționare a Adunării au

contribuit la dezvoltarea statului național burghez român. Printre aceste reforme s-a numărat și reforma învățămîntului. Realizată pe baza „Legii Instrucțiunii”, sancționată și promulgată cu decretul din 25 noiembrie 1864, reforma a avut menirea de a da învățămîntului din cele două țări romine o organizare unitară.

Istoricul burghez A. D. Xenopol arată că înainte de Cuza învățămîntul era „...mai mult pe hirtie decît a avea, cu învățătorii nepregătiți, cei mai mulți țîrcovnici de pe la biserică, neavînd școale, nici localuri, nici cărți”. Învățămîntul primar, care era sporadic, era numai pentru băieți; de abia din 1859 învățămîntul rural cuprinde și fete. După promulgarea legii din 1864, numai în Moldova crește numărul școlilor cu încă 288.

Astfel, prin „Legea instrucțiunii” învățămîntul primar începe să cuprindă un număr mai mare de copii.

Pe timpul domniei lui Cuza crește și rețeaua învățămîntului secundar. Astfel, iau ființă gimnaziul „Gh. Lazăr” în București, gimnaziul „Alexandru cel Bun” la Iași și un gimnaziu la Ploiești. Gimnaziile din Iași și Craiova se înalță la rangul de licee. Se mai înființează externate de fete la București, Iași și Craiova. După o statistică din 1865, colegiul „Sf. Sava” avea 8 clase, 340 de elevi și 33 de profesori, școala „Matei Basarab” funcționa cu 4 clase, avînd 151 de elevi și 7 profesori, colegiul „Gh. Lazăr” funcționa cu 4 clase, avînd 132 de elevi și 7 profesori, iar liceul din Craiova funcționa cu 6 clase, avînd 126 elevi și 14 profesori. Totalul elevilor bursieri în școlile amintite mai sus era de 145.

Pe timpul domniei lui Cuza se așează pe baze noi învățămîntul superior, tînzîndu-se să fie organizat diferit de cursurile liceale — așa cum era proiectat prin așezămîntele școlare din 1851 ale lui Barbu Știrbey și Grigore Ghica — și să fie împărțit pe specialități: drept, știință și literă.

La 26 octombrie 1860 Alexandru Ioan Cuza, împreună cu Mihail Kogălniceanu, inaugurează —

în sunetul clopotelor, al muzicilor și al strigătelor de bucurie ale poporului — Universitatea din Iași. Pînă la această dată cursurile superioare se țineau în localul liceului. În 1860 sint strămutate în local propriu, în casele lui Alexandru Roznovanu.

La București, Universitatea va lua ființă cu 4 ani mai tîrziu, adică în 1864. Mai întîi — în 1859 — se separă Facultatea de drept de liceul „Sf. Sava”, în 11 octombrie 1863 începe să funcționeze separat Facultatea de științe, iar la 30 octombrie 1863 — Facultatea de literă. Pe baza decretului din iulie 1864 despre Instrucțiunea superioară, care spunea că într-o localitate „mai multe facultăți constituiesc o universitate”, ia naștere Universitatea din București.

Legea fixa numărul catedrelor pe facultăți și durata cursurilor, care varia între 3—5 ani. Legea din 1864 prevedea o facultate de medicină (ale cărei baze s-au pus de drept în 1856 prin înființarea școlii de medicină) și o școală de farmacie.

În perioada 1859—1866 iau ființă două școli comerciale — una la București și alta la Galați — două conservatoare de muzică la București și Iași, două școli de arte frumoase, o școală de silvicultură în Moldova ș. a.

Cu toate realizările obținute, în timpul domniei lui Cuza se întîmpinau în învățămînt foarte mari greutăți, căci unele cadre didactice erau slab pregătite și mai ales în școlile primare de la țară nu funcționau învățătorii calificați. Lipsa de manuale, ca și greutățile materiale ale elevilor împiedicau mult dezvoltarea învățămîntului.

Un învățămînt profund democratic a fost realizat de abia în anii puterii populare, cînd, în condițiile desfășurării revoluției culturale, a fost legiferată și aplicată reforma învățămîntului din 1948, treaptă superioară în istoria învățămîntului din țara noastră.

NICOLAE CIACHIR
lector universitar

Cercetări ale cadrelor didactice

Numeroase cadre didactice din învățămîntul elementar și mediu care activează în cadrul Societății de științe istorice și filologice din R.P.R. au studiat probleme privind înființarea Unirii Țărilor Române.

Printre comunicările științifice ce au loc la filialele societății pe baza studiilor și cercetărilor efectuate de învățătorii și profesorii în legătură cu Unirea cităm: La filiala Ploiești: 1) Alegerile din Prahova pentru Adunarea Națională din 1859, de Constantin Boncu; 2) Vizita lui Al. I. Cuza în Ploiești în februarie 1859, de C. Boncu și Maria Negrea. La filiala Craiova:

1) Oltenia și Unirea, de Gheorghe Popilian; 2) Cuza Vodă în literatură, de Nicolae Dumitrescu Traian Mateescu și Luca Preda. La filiala Cluj: Ecoul Unirii Țărilor Române în presa română din Transilvania, de Maria Urcan. La filiala Bacău: Considerații istorico-sociale asupra evenimentelor legate de Unirea Principatelor în regiunea Bacău, de Ioan Necu. La filiala Timișoara: Ecoul luptelor pentru Unirea Principatelor în Banat, de Aurel Tină. La filiala Pitești: Ideea Unirii în 1848, de Matei Julian. La filiala București: Politica Franței față de Unire, de O. Mărculescu.

Pe la ora prinzului, trecătorii din orașul Focșani care aveau drum pe strada ce se numea pe vremuri Sirbească putură vedea grupuri-grupuri de elevi ce se îndreptau către piața Sfatului popular orășenesc, cîntînd :

*Hai la Milcov cu grăbire,
Să-l secăm dintr-o sorbire...*

Erau elevi de la școlile medii „Unirea” și „Alexandru Ioan Cuza”. Ajungînd în piață, se opriră în fața unui monument. Discuțiile începuseră. Fiecare elev se ntrecea să-și arate știința.

— Aici a fost borna 27.
— Era unul din punctele principale de pe fosta graniță.

— Dar Milcovul? întrebă un puști dintr-o patra Unde-i Milcovul?

Cei mai mari începuseră a zîmbi. Abia așteptau să fie întrebați.

Profesorii interveniră și discuția căpătă un caracter organizat. În felul acesta, cei mai mici aflară de la cei mai mari — care, la rîndul lor, cunoșteau datele de la profesori — multe lucruri interesante despre trecutul orașului.

— Hotarul dintre Moldova și Țara Românească — după cum spune Grigore Ureche în „Letopisitul Țării Moldovei”, explică un elev dintr-o X-a — a fost stabilit în anul 1482, după cucerirea cetății Căciunna de către Ștefan cel Mare. Era un hotar natural, format dintr-o gîrlă — un mic afluent al Milcovului. De o parte și de alta a acestui canal despărțeau începutul a se dezvoltă orașul de graniță — Focșani. Cu timpul gîrla a secat și locul ei l-a luat caldarîmul. Dar granița, care trecea prin mijlocul orașului, a rămas, despărțînd încă pentru multă vreme cele două țări surori. Abia în anul 1859...

Vorbitorul a pașit însă prea repede peste secole. Elevii sînt curioși să aflu amănunte despre starea de lucruri din orașul lor dinaintea Unirii. Un elev vrea să știe, de pildă, dacă pe atunci trecerea dintr-o parte a orașului în cealaltă era liberă. Explică el o dată unul din profesorii de istorie care-i însoțesc.

— Cetățenii din cele două părți ale orașului întrețineau strînse relații. Așa spre exemplu, la începutul secolului al XIX-lea, copiii din Focșanii Munteniei mergeau la școală în Focșanii Moldovei, unde învățămîntul începuse a se dezvoltă mai devreme. (Prima școală publică

Astăzi la școlile din Focșani

din Focșani a luat ființă în Focșanii Moldovei în anul 1803). În perioada premergătoare Unirii, unioniștii moldoveni fiind persecutați, unioniștii munteni le înlesneau intrările pe teritoriul lor. Că cele două părți ale orașului constituiau în trecut o unitate o adevăresc și alte documente. Astfel, la 5 ianuarie 1842, ocîrnuitorul județului Slam-Rimnic (cu reședința în Focșanii Munteniei) a înaintat un memoriu către departamentul vistiерiei din București, prin care cerea ca „acest oraș (adică Focșanii) să ocotindur-se unul și întrebîndu-l unul din altul, să-și aibă și înlesnirea vieții fără strîmtorare, precum din vechime și-au avut-o”. De aceea, încheie profesorul, orașul Focșani poate fi socotit ca simbol al Unirii și a constituit un centru puternic al mișcării uniuniste în perioada premergătoare anului 1859.

Din piața Sfatului, grupul de elevi și profesori s-a îndreptat către muzeu. Pe drum, cînd ajung în dreptul Poștei, unde pe vremuri era Vama, un elev po-vestește :

— Se spune că la 5 februarie 1859, Vodă Cuza, fiind în drum de la Iași către București, s-a oprit în acest loc și, coborînd din trăsură, a nis străjilor : „Duceți-vă acasă. De azi înainte hotarul s-a desființat”.

După cum au putut vedea din documentele pe care elevii le-au cercetat la muzeul orașului, Mihail Kogălniceanu era deputat de Focșani — titlu cu care el se mîndrea adesea. Mindri sînt și ei

Elevi din clasa a III-a a Școlii medii „Alexandru Ioan Cuza”-Focșani interpretînd schița dramatizată „Moș Ion Roată și Unirea” după I. Creangă.

de orașul lor, martor și leagăn al luptei poporului pentru Unire.

„Școala noastră” — aceasta a fost una din temele discutate la cercul de istorie de la Școala medie nr. 1 „Unirea”.

Istoria școlii a început — așa cum au arătat elevii — acum aproape o sută de ani. La 7 ianuarie 1866 a luat ființă la Focșani, prin decret domnesc, un gimnaziu. În primul an, școala avea doar o singură clasă și un singur profesor, pe nume Ștefan Neagoe. Prin 1869, cînd ajunge să aibă patru clase, numărul elevilor nu depășea cifra de 50. Cererea profesorilor de a se înființa o clasă a V-a se izbește de refuzul stăpînirii, care nu avea bani pentru așa ceva. Atunci, entuziaștii profesori s-au oferit să predea fără plată la clasa a V-a. Dar clasa nou înființată a trebuit să se desființeze în anul următor din lipsă de elevi.

Abia după anul 1880 școala, care ani de-a rîndul a dus o existență precară, avea să-și întregască numărul de clase. De o adevărată dezvoltare a școlii nu putem vorbi, însă, decît după anul 1944, cînd poștile școlii s-au deschis larg pentru copiii celor mulți.

La clasa a III-a de la Școala medie nr. 2 „Alexandru Ioan Cuza” elevii pregătesc un spectacol pe care-l vor da în cinstea Unirii. Se învață dansuri, poezii și cîntece. Cea mai plină de interes pentru ei este repetiția povestirii dramatizate „Moș Ion Roată și Unirea”.

Moș Ion Roată a fost un țaran de prin părțile locului. Satul Cîmpuri, locul de baștină al eroului lui Creangă, se află nu prea departe de Focșani. Acest lucru elevii îl cunosc din repetatele discuții duse cu învățătoarea lor. Il cunosc și sint mindri. De aceea vorbele lui Moș Ion Roată capătă, în gura elevului Bostan Costel, care interpretează rolul istețului țaran, un accent de seamă, atunci cînd se adresează boierului : „Iar de la bolo-

vanul dumneavoastră... am înțeles așa : că pînă acum, noi țaranii am dus fiecare cîte o piatră mai mare sau mai mică pe umeri; însă acum sintem chemați a purta împreună tot noi, opinia, o stîncă pe umerile noastre...”

La ora de dirigenție de la clasa a VIII-a „B” a fost invitat un bătrîn pensionar din oraș, care le-a vorbit elevilor despre felul cum se sărbătorea Unirea acum mai bine de 50 de ani.

Unirea — după cum au aflat elevii — se sărbătorea pe vremea aceea aproape pe ascuns. Regelui Carol nu-i convenea această sărbătoare, care exprima năzuința maselor spre mai bine și de care se lega numele lui Vodă Cuza.

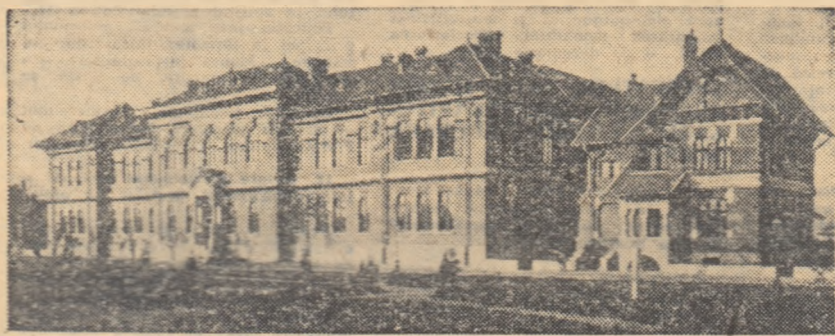
La gimnaziu, care se afla pe atunci în clădirea actuală a casei de copii „Ana Ipătescu”, se dădea o serbare, la care participau elevii și profesorii școlii, cîțiva părinți — pușini — și cîțiva studenți ce veneau pentru aceasta de la București. Atîi.

La rîndul lor, elevii din clasa a VIII-a au vorbit despre felul cum se sărbătorește astăzi ziua Unirii în orașul lor : s-au deschis două expoziții — una cuprînzînd documente de pe vremea Unirii și alta, filatelică, cu timbre din timpul domniei lui Cuza. În întreprinderi și școli se țin conferințe și simpozioane pe tema Unirii, Filarmonica va da un spectacol festiv. În fiecare școală elevii au amenajat un colț al Unirii. S-au organizat excursii la muzee și monumente, spectacole. Pe una din străzile centrale a fost expusă o hartă a orașului cu indicarea liniei pe unde trecea vechea graniță.

Evenimentul cel mai emoționant pentru elevi este, însă, decernarea numelor de „Unirea” și „Alexandru Ioan Cuza” celor două școli medii din Focșani.

Această sărbătoare elevii nu o vor uita. Ei vor căuta să învețe de aci înainte mai bine, să fie demni de numele pe care îl poartă școlile lor.

I. ADRIAN

Școala medie nr. 1 „Unirea” din Focșani

CUM ERA FALSIFICAT ADEVARUL ISTORIC

Sărbătorirea Centenarului Unirii constituie un nou prilej de relevare a luptei pline de avînt duse de masele populare care au înfăptuit marile acte ale istoriei țării noastre. Învățătorii și profesorii, vorbindu-le elevilor despre acest deosebit de important eveniment, îi ajută să înțeleagă în adîncime semnificația lui, demască denaturările în interpretarea istoriei.

Decenii de-a rîndul, istoriografia burgheză a pătat momentele mari ale istoriei poporului nostru cu o zgură idealistă, naționalistă. Aceasta s-a vădit din plin și în manualele școlare burgheze. În nici unul din aceste manuale marelui act al Unirii țării române nu era tratat ca un rezultat al dezvoltării factorilor lăuntrici și al luptei poporului. Erau neglijate cu totul condițiile interne economice, sociale și politice care au alcătuit baza pentru înfăptuirea Unirii. Nu se vorbea nimic despre sporirea producției agrare și despre creșterea potențialului extern. Nimic despre intensificarea activității comerciale și despre imperioasa nevoie de a moderniza căile de comunicație și mijloacele de transport. Nimic despre nevoia de a crea o piață internă unică. Nimic despre întărirea noii clase exploatatoare, burghezia.

Dar, mai ales, autorii vechilor manuale evitau cu totul să arate că masele populare urmăreau, în cadrul luptei pentru Unire, să lichideze rămășițele feudale, să rezolve problema clăcășiei și a proprietății agrare, că ele luptau pentru o unire întărită cu adevărate reforme economice, sociale și politice. Chiar cînd aminteau de problema creșterii conștiinței naționale, nu-i vedeau rădăcinile adînci în masele largi populare, ci o îngustă și o ciunteau, înfățișînd-o doar ca pe un apanaj al clasei dominante, alterîndu-i conținutul sănătos și împingînd-o spre naționalismul burghez.

În schimb, actualul istoric al Unirii apăsă adesea ca un simplu dar al puterilor protectoare — și îndeosebi al Franței. Într-un manual din 1935 (N. A. Constantinescu, Istoria Romînilor pentru clasa a IV-a), lecția „Cuza-Vodă, Unirea Principatelor” începea cu subcapitolul „Rolul lui Napoleon al III-lea, protectorul latinității” și încheia, categoric : „Fără protecția lui (a lui Napoleon al III-lea n.n.), Unirea principatelor nu se putea face în mod pașnic”.

Într-un alt manual pentru clasa a IV-a, apărut tot în 1935, la lecția „Unirea principatelor române” figura doar un singur cli-

șeu : al lui Napoleon al III-lea... Iar într-un manual de „Istoria Romînilor” pentru clasa a VIII-a, din 1943, Napoleon al III-lea era înfățișat ca fiind rîndul de vedetă principală în înfăptuirea Unirii.

Incontestabil că o serie de factori externi — războiul Crimeii, Congresul de la Paris, rivalitatea dintre marile puteri pentru dominația asupra imperiului otoman — au jucat un rol important în transformarea problemei Unirii Țărilor Romîne, într-o problemă europeană. Nu-i neînsemnat nici rolul pe care l-au avut refugiații de la 1848 în propaganda privitoare la soarta țărilor romîne. Nu-mai că, potrivit intereselor păturilor dominante de a pune Romînia în postura de țară veșnic recunosătoare capitalismului și apoi imperialismului apusean, vechile programe și manuale instruiseră și ei ducau tineretului în ideea că fără marile puteri, și îndeosebi fără sprijinul „generos și dezinteresat” al Franței, Unirea nu s-ar fi putut realiza. E adevărat că Franța a fost favorabilă Unirii. Dar nu din „generozitate” față de „sora latină”, ci pentru că voia să creeze la gurile Dunării un stat tampon între Turcia, Rusia și Austria, stat ce trebuia pus sub epitropia capitalei și politicii franceze.

Aceleși manuale care riscau în slăvi rolul Franței nu vorbeau nimic sau aproape nimic de opoziția Angliei, sprijinitoră a politicii de menținere a supremației turcești asupra Țărilor Romîne. Și ceea ce știrbea și mai mult adevărul istoric era faptul că în multe din vechile manuale nici nu se amintea rolul jucat de Rusia în crearea Romîniei moderne, cu toate că diplomația rusă a pus cea dintîi pe plan european — în Conferința de la Viena — problema unirii Țărilor Romîne, cu toate că a avut cea mai consecventă poziție și a activat stăruitor pentru realizarea Unirii.

Denaturarea rolului factorilor externi în vechile manuale mai avea un tîlc : să justifice împotrivirea burgheziei și moșierimii la realizarea reformelor economice, sociale și politice cu insistență cerute de masele populare, odată cu înfăptuirea Unirii. Atribuindu-i lui Napoleon al III-lea un rol hotărîtor în actual Unirii, autorii manualelor burgheze urmăreau să „elimine” poporul din lupta pentru această Unire, îi negau orice fel de drepturi. Aceluiași scop îi era subordonat și faptul că uneori Unirea era prezentată doar ca rezultat al... unui discurs. Într-adevăr, într-un manual din 1937 se spune : „Uniuni-

ții din Muntenia izbutiră să înfăpturească candidatură : după un discurs înfăcșurat al tînărului deputat V. Boerescu, care încheie că : a vota pentru Cuza înseamnă a vota pentru unire, majoritatea trecu de partea uniuniștilor”. O formulare asemănătoare apare și într-un manual de clasa a VIII-a editat în 1943 : „Adunarea impresionată de cuvintele lui (ale lui Boerescu n.n.) votează în unanimitate alegerea lui Cuza și ca domn al Țării Romînești”. Unirea, deci, n-ar fi fost decît opera unui grup de oameni politici.

Ba, în unele manuale burgheze, ca de pildă într-un manual de I. Lupas, apărut în 1944, Unirea era prilej de educație mistică. După acest manual, în alegerea lui Cuza la Iași, hotărîtoare a fost „rugăciunea” mitropolitului, al cărei text se reproducea în întregime. La fel, la 24 ianuarie, la alegerea de la București, se ridica mitropolitul, se ruga și, „împresionați de aceste cuvinte, electorii (64 de înși)... au ales cu vot unanim” etc. etc..

Cu asemenea ridicole măsuri, cercau vechile manuale să excludă poporul din apriga luptă pentru Unire. Autorii lor uitau că, dacă nu se anulară alegerile pentru divanurile ad-hoc din Moldo-

va, falsificate de Vogoride, poporul se răscula.

În opoziție cu școala burgheză, programele și manualele noi, create în timpul regimului de democrație populară, călăuzindu-se după principiile materialismului istoric, relevă just importanța factorilor interni și externi în înfăptuirea Unirii, arată baza economică, socială și politică a luptei pentru unire, înfățișează acest mare act așa cum a fost în realitate, ca un rezultat al acțiunii maselor, leghîndu-l de întregul complex istoric care l-a creat. Manualele pe care învață astăzi elevii, interpretînd științific fenomenele, arată că alegerea de la 24 ianuarie 1859 n-a fost o simplă manevră de culise, o combinație politică a cîtorva oameni politici care și-au propus să eludeze Hotărîrile convenției de la Paris și să-l aleagă pe Alexandru Ioan Cuza domn în ambele țări. Ele argumentează pe larg că dubla alegere a lui Cuza a fost rezultatul luptei duse de popor, timp de decenii, sub conducerea elementelor progresiste.

Este datorită noastră, a pedagogilor, să folosim prilejul oferit de Centenarul Unirii ca să întărim educația patriotică a tineretului, să dîm în inimă dragostea față de popor, adevărul făuritor al istoriei.

DUMITRU ALMAS

Realizări pe linia educației estetice

Școlile profesionale și tehnice trebuie să dea ucenicilor și elevilor, odată cu cunoștințele și deprinderi temeinice de muncă, reprezentări și concepții estetice, trebuie să le dezvolte aptitudinile creatoare legate strâns de pregătirea profesională, așa încât ei să poată contribui la obținerea unor produse de bună calitate care să satisfacă, în același timp, cerințele estetice.

Organizarea actuală a învățământului profesional și tehnic, ca și conținutul acestuia dau largi posibilități pentru dezvoltarea gustului pentru frumos al elevilor. De exemplu, programele de tehnologie de specialitate în sectoarele confecții, încălțăminte, sticlă și ceramică fină, țesătorie, filatură etc. cuprind cunoștințe variate despre forma produselor și crearea modelelor în raport cu cerințele estetice. Mulți dintre profesorii care predau aceste materii găsesc procedee potrivite pentru a forma gustul pentru frumos al ucenicilor și elevilor, pentru a-i deprinde să realizeze cerințele estetice într-un produs de calitate superioară. Astfel, tov. Nadejda Coteanu, profesoară la școala profesională de ucenici de pe linia întreprinderea „F. C. Gheorghiu-Dej” din București, folosește un bogat material didactic în predarea tehnologiei de specialitate, scoțind în evidență, în mod deosebit, armonia liniilor și culorilor care creează eleganța unui model de confecție. Cu multă inventivitate lucrează și tovarășa profesoară Lavinia Suciu, care predă specialitatea „finisajul produselor textile”. Ea a alcătuit anul trecut, folosind resursele interne ale școlii, un mic laborator de imprimare, unde elevii au posibilitatea de a experimenta modele și combinații de culori înainte de a le aplica practic în întreprindere.

De asemenea tov. Gheorghe Micu, profesor de tehnologia țesătoriei la școala profesională de ucenici „Gheorghe Doja” din Sfintu-Gheorghe, a reușit să dezvolte în rândul ucenicilor săi dorința de a realiza lucrări corespunzătoare cerințelor estetice prin folosirea unei bogate game de contexturi, la războaiele cele mai complicate de tip Jacquard. Țesăturile de bumbac executate de elevii acestei școli sînt dintre cele mai frumoase.

O contribuție deosebită în educarea estetică a ucenicilor și elevilor din sectorul industriei bunurilor de consum o aduce predarea desenului tehnic. Programa acestei discipline cuprinde capitole speciale de desen artistic, mai ales pentru meseriile din ramurile sticlărie și ceramică fină, încălțăminte și confecții, tricotaie și marochinării. Se predau lecții speciale pe teme ca: efecte de culoare, contraste, armonii, îmbinări de culori în cadrul diferitelor modele naturale (frunze, flori etc.) ale căror nuanțe sînt în continuă schimbare, după anotimp.

Și predarea obiectului „Compoziția și decompoziția țesăturilor” contribuie la realizarea educației estetice a ucenicilor. Lucrările individuale sau co-

lective executate în clasă de către ucenici în cadrul acestui obiect cuprind îmbinări variate între firele de urzeală și cele de bătaie, colorate diferit sau necolorate, dar aplicate pe fonduri diferite, precum și efecte estetice de umbre la țesături în diagonal și Jacquard. Firele de efect — buclate, colorate, din materie primă mixtă etc. — element ornamental larg folosit în ultimele creații de modele, sînt utilizate pentru obținerea unor noi țesături dintre care multe au fost preluate de fabricile textile pentru producția în serie.

Dacă multe dintre cunoștințele teoretice îi ajută pe elevi să înțeleagă frumosul, dîndu-le totodată posibilitatea de a aprecia și de a valorifica elementele estetice ale meseriei pentru care se pregătesc, locurile unde educația estetică are cimpul cel mai larg de afirmare sînt atelierul și întreprinderea. Odată cu cunoașterea operațiilor specifice procesului tehnologic, ucenicii învață să aplice cunoștințele teoretice în crearea unei linii frumoase și armonioase a întregului produs. Un exemplu grăitor îl prezintă atelierul de încălțăminte manuală al școlii profesionale „Kirov”-București, unde maestrul-instructor Ion Vlad reușește să-i înarmeze pe ucenicii săi cu priceperea de a croi modele noi cu deosebit simț estetic. Pantofii executați de acești ucenici au fost foarte bine apreciați la expozițiile de încălțăminte din țară și de peste hotare.

Importante realizări, pe linia educării estetice a ucenicilor și elevilor s-au obținut și în sectorul sticlă și ceramică fină. În atelierul școlilor de sticlărie și ceramică de la Turda și Mediaș, ucenicii și elevii realizează lucrări artistice de podoabă — animale, flori, păsări, vase de ornamente etc. care implică modelarea manuală a pastei fierbinți de sticlă.

În anul III, cei mai talentați elevi se specializează în acest domeniu devenind suflători la țesă, șlefuitori, gravori și pictori decoratori. Acestea presupun o îndeminare deosebită, aptitudinile creatoare, răbdare, perseverență și timp îndelungat de exercițiu. Exemplu viu în activitatea viitorilor sticlari de artă este maestrul-instructor Rudolf Bierman. Realizările acestuia adevărat artist au cucerit numeroase premii la expozițiile de peste hotare. Acum el se ocupă cu dragoste de formarea noilor generații de muncitori care să ducă mai departe renumele artistic al sticlăriei, cristalului și ceramicii din țara noastră.

Mobilizate de noile sarcini izvorite din Hotărârile Plenarei Comitetului Central al Partidului din noiembrie 1958 cadrele didactice din școlile profesionale și tehnice ale industriei ușoare sînt hotărâte să lupte pe viitor cu mai multă însoțire pentru pregătirea unor cadre capabile să stăpînească tehnica cea mai modernă, să satisfacă cerințele oamenilor muncii cu sortimente cit mai variate, de bună calitate și cu un aspect estetic corespunzător.

Prof. GEORGETA ROȘU
din serviciul de învățămînt
al M.F.B.C.

NOȚIUNI de socialism științific

Programa școlară pentru învățămîntul profesional

TRIMESTRUL II = 18 ORE PREDARE, 1 ORĂ RECAPITULARE, 1 ORĂ LUCRARE SCRISĂ.

1. Imperialismul, stadiul cel mai înalt și ultim de dezvoltare a capitalismului (4 ore).

Lenin despre caracteristicile fundamentale ale imperialismului. Ascuzirea la maximum a contradicțiilor principale ale imperialismului: între muncă și capital, între diferite grupuri financiare și puteri imperialiste, între țările imperialiste dominante și țările coloniale și dependente. Imperialismul — capitalism muribund, ajunul revoluției proletare.

2. Condițiile istorice ale apariției partidului revoluționar al clasei muncitoare (2 ore).

Marx și Engels, creatorii socialismului științific. Importanța Manifestului Partidului Comunist.

Condițiile istorice care au permis crearea unui partid revoluționar al clasei muncitoare. Rolul lui Lenin în crearea partidului de tip nou.

Caracteristicile partidului de tip nou. Importanța partidului de tip nou pentru asigurarea victoriei clasei muncitoare împotriva exploatații capitaliste — pentru victoria socialismului.

3. Apariția și dezvoltarea mișcării muncitorești în România (sfîrșitul sec. XIX și începutul sec. XX) (2 ore).

Primele forme de luptă și de organizare a proletariatului în România. Creșterea cererilor socialiste din România și activitatea lor. Începutul răspîndirii marxismului în România. Creșterea P.S.D.M.R. și activitatea sa (1893—1899).

Situația social-economică a României la începutul secolului XX. Lupta elementelor revoluționare pentru refacerea organizațiilor muncitorești (1906—1904).

Creșterea avîntului mișcării muncitorești din România. Atitudinea mișcării muncitorești față de răscoalele țărănești din 1907. Congresul de refacere al P.S.D.M.R. Conținutul programului adoptat. Atitudinea mișcării muncitorești față de războiul belic. Caracterul imperialist al primului război mondial.

4. Marea Revoluție Socialistă din Octombrie 1917 — începutul unei ere noi în istoria omenirii, importanța istorică mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie (2 ore).

Lupta Partidului bolșevic în frunte cu V. I. Lenin pentru pregătirea și înlăturarea revoluției socialiste din Rusia.

Caracterizarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Importanța istorică mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

5. Crearea Partidului Comunist Român. P.C.R. partid de tip nou, avangarda clasei muncitoare din România (2 ore).

Situația social-economică a României între anii 1917—1923. Influența Marii Revoluții Socialiste asupra mișcării muncitorești din țara noastră.

Luptele revoluționare ale muncitorimii din România din anii 1917—1923.

Formarea grupurilor comuniste și activitatea lor.

Crearea P.C.R. Congresul de creare a P.C.R. 8—12 mai 1921. Însemnătatea istorică a creării P.C.R.

Activitatea P.C.R. între anii 1921—1924.

6. Lupta maselor muncitoare conduse de P.C.R. împotriva regimului burgeois-moșteresc. Lupta P.C.R. pen-

tru doborîrea dictaturii fasciste (3 ore).

Stabilizarea relativă a capitalismului în România (1923—1928).

Criza economică de supraproducție din România (1929—1933). Creșterea avîntului mișcării revoluționare în țara noastră.

Congresul al V-lea al P.C.R. și însemnătatea sa istorică. Glorioasele lupte, conduse de către partid, ale ceferișilor și petroliștilor din anul 1933. Însemnătatea lor internă și internațională.

Lupta maselor populare conduse de P.C.R. împotriva fascismului țării, pentru crearea frontului popular antifascist (1934—1938).

Lupta P.C.R. împotriva dictaturii regale și legionaro-fasciste, pentru apărarea independenței naționale a României (1938—1941).

Lupta P.C.R. pentru răsturnarea dictaturii fasciste și întoarcerea armelor împotriva coteritorilor hitleristi. (Platforma P.C.R. din septembrie 1941). Crearea Frontului Patriotic antihitlerist (crearea F.U.M. la 1 mai 1944).

7. Insurecția armată de la 23 August 1944. Desfășurarea revoluției populare în țara noastră — 1944—1947 (3 ore).

Insurecția armată de la 23 August 1944, organizată și condusă de P.C.R. Victoria insurecției armate de la 23 August 1944 — începutul revoluției populare în România.

Prima etapă a revoluției populare în țara noastră — caracterizarea ei. Participarea României, alături de Uniunea Sovietică, la zdrobirea Germaniei hitleriste.

Lupta maselor populare conduse de P.C.R. pentru instaurarea regimului democrat-popular (6 martie 1945). Conferința națională a P.C.R. din 16—19 octombrie 1945 — însemnătatea sa istorică.

Politica economică a P.C.R. în anii 1944—1947, în vederea refacerii și dezvoltării economiei naționale.

Lupta maselor populare conduse de P.C.R. pentru demascarea, izolarea și zdrobirea partidelor reacționare ale burgheziei și moșierimii și înlăturarea monarhiei. Proclamaarea R.P.R. — 30 decembrie 1947.

TRIMESTRUL III = 17 ORE PREDARE, 2 ORE RECAPITULARE, 1 ORĂ LUCRARE SCRISĂ.

8. Lupta Partidului Muncitoresc Român în fruntea poporului muncitor pentru construirea socialismului în țara noastră. (8 ore).

Proclamaarea R.P.R. — începutul revoluției socialiste în țara noastră. Congresul I al P.M.R. și însemnătatea sa istorică.

Actul naționalizării principalelor mijloace de producție (11 iunie 1948). Crearea sectorului socialist al economiei. Cele trei sectoare economice. Clasele și lupta de clasă în perioada de trecere. Planificarea economiei naționale: planurile de stat pe anii 1948—1950. Planul de electrificare a țării noastre.

Trecerea la transformarea socialistă a agriculturii. Plenara C.C. al P.M.R. din 3—5 martie 1949. Adoptarea Constituției R. P. R. (1952).

Primul plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a R. P. R. (1951—1955). Obiectivele primului plan cincinal.

Congresul al II-lea al P.M.R. — despre bilanțul îndeplinirii primului plan cincinal. Schimbările survenite în structura social-economică a R.P.R.

Statul democrat-popular, stat de tip socialist. Succesele obținute în întărirea statului nostru democrat-popular. Superioritatea statului nostru democrat-popular.

Al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a R.P.R. (1956—1960). Obiectivele celui de al doilea plan cincinal. Lupta maselor

muncitoare conduse de P.M.R. pentru realizarea în viață a sarcinilor celui de al doilea plan cincinal. Planul anual de stat pe 1959. Directivele Plenarei C.C. al P.M.R. din 26—28 noiembrie 1958.

Intărirea continuă a prieteniei și colaborării cu toate țările lagărului socialist, în frunte cu U.R.S.S., chează la apărarea independenței țării noastre și la construirea cu succes a socialismului în R.P.R.

9. Partidul Muncitoresc Român, forța conducătoare în R.P.R. Întărirea continuă a partidului, condițiile esențiale pentru construirea victorioasă a socialismului în patria noastră. (2 ore).

Rolul conducător al P.M.R. în viața țării noastre. Învățătura marxist-leninistă, baza teoretică în lupta pentru construirea socialismului.

Partidul Muncitoresc Român, însușitorul și organizatorul tuturor victoriilor poporului nostru.

Legătura permanentă cu masele populare, continua întărirea a rîndurilor partidului — izvorul tăriei și forței Partidului Muncitoresc Român. Lupta P.M.R. împotriva ideologiei burgheze, a reformismului și revizionismului în mișcarea muncitorească.

10. Lupta P.M.R. pentru dezvoltarea științei și culturii în R. P. R. (1 oră).

Lupta P.M.R. pentru crearea culturii socialiste în țara noastră. Desfășurarea revoluției culturale în R.P.R.

Rolul P.M.R. în dezvoltarea științei în țara noastră.

Succesele obținute în dezvoltarea științei și culturii în țara noastră. Combaterea manifestărilor ideologice burgheze în știință și cultură.

11. Despre educația comunistă. Lupta P.M.R. pentru educarea în spiritul comunist a tineretului generației (2 ore).

Morala comunistă — trăsăturile ei. Condițiile create de regimul democrat-popular pentru educarea tineretului în spiritul moralei comuniste.

Educația prin muncă, elementul principal în formarea trăsăturilor comuniste. Munca în socialism — o chestiune de onoare, de cinste, de eroism.

Educarea comunistă a tineretului — sarcina principală încredințată de P.M.R. Uniunii Tineretului Muncitor.

12. Despre patriotismul socialist și internaționalismul proletar (2 ore).

Despre patrie și patriotism. Patriotismul socialist, forma cea mai înaltă a patriotismului.

Patriotismul sovietic, exemplu mare al patriotismului socialist.

Trăsăturile patriotismului socialist: dragostea față de patria oamenilor muncii, față de P.M.R., lupta pentru apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, respectarea legalității populare, ura față de dușmanii de clasă interni și externi.

Patriotismul comunistilor, exemplu de dragoste pentru patrie și popor. Legătura dintre patriotismul socialist și internaționalismul proletar.

Internaționalismul proletar. Comunitatea de interese a clasei muncitoare din întreaga lume în lupta împotriva capitalismului, pentru socialism — baza internaționalismului proletar.

Intărirea continuă a colaborării și ajutorului reciproc între țările lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S., respectul și sprijinul activ pentru lupta clasei muncitoare din țările capitaliste — trăsături ale internaționalismului proletar.

Lupta P.M.R. pentru educarea oamenilor muncii în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

13. Lupta țărilor lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S. pentru întărirea păcii și securității internaționale (2 ore).

Schimbarea raportului de forțe după cel de al doilea război mondial. Destrămarea sistemului colonial al imperialismului. Ascuzirea contradicțiilor imperialiste. Politica agresivă a țărilor imperialiste, S.U.A., centrul reacțiunii mondiale. Lupta țărilor lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S. pentru o pace trainică și securitatea popoarelor. Principiul leninist al coexistenței pașnice dintre țările cu orinduri sociale diferite — linia generală a politicii externe a U.R.S.S., a R.P.R. și a tuturor țărilor socialiste. Politica externă a R.P.R. Lupta tuturor țărilor socialiste în cadrul O. N. U.

Lupta țărilor lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S. pentru stabilirea încrederii internaționale, pentru apărarea și întărirea păcii în întreaga lume.

Lupta popoarelor pentru apărarea și consolidarea păcii și pentru zădărnicierea acțiunilor agresive ale țărilor imperialiste în frunte cu S.U.A.

NOTĂ: Prezentul programă se aplică în învățămîntul profesional la anul I la meseriile pe 2 ani și la anul II la meseriile pe 3 ani, începînd din trimestrul II.

ȘTIRI DIN ȘCOLI

■ În scopul îmbunătățirii continue a metodelor de instruire practică, conducerea Centrului școlar de construcții din București a hotărît să introducă studierea organizată a lucrării „Probleme de organizare și metodică a învățămîntului practic”, de C.G. Duștin, în rîndul maștrilor-instructori. În același scop, periodic se organizează cu maiștrii discuții asupra unor probleme de metodică.

■ În atara laboratoarelor bine înzestrate, Centrul școlar agricol din Rm. Sărat dispune în prezent de o remiză de mașini agricole cuprînzînd două tractoare M.T.Z., două

cultivatoare suspendate, o mașină de treierat acționată electric, mai multe mașini de semănat, semănătoare pentru pozumb, secerători etc.

Bogatul utilaj folosit de ucenici și elevi în activitatea practică desfășurată pe cele 300 ha ale gospodăriei didactice, asigură înarmarea tinerilor cu metodele agrotehnice avansate.

■ Mobilizați de organizația U.T.M., pionierii de la Școala medie „Filimon Sirbu” din Sighet au format două brigăzi pionierești de muncă patriotice. Aceste brigăzi participă la numeroase acțiuni de interes patriotic: plantatul puieților,

colectare de fier vechi și maculatură, înrumusețarea orașului, repararea mobilierului școlar etc.

■ Pionierii de la Școala de 7 ani din comuna Ciobanu, raionul Hirșova, au răspuns cu însoțire chemării Comitetului raional U.F.M. pentru colectarea unei cantități cit mai mari de fier vechi.

Unitatea de pionieri de la această școală a organizat în acest scop o întrecere pe detașamente. În fruntea întrecerii se află detașamentul nr. 2, care a colectat 450 kg. fier, și detașamentul nr. 1, care a strîns 375 kg. fier. În total, unitatea a colectat 1.200 kg. de fier vechi.

Educație comunistă

prin muncă

În casele și pe ulițele Bistriței, sat pitit la poalele munților Neamțului, s-a aprins de curind, pentru prima oară, lumina electrică. Evenimentul acesta, devenit în anul construcției socialiste un fapt obișnuit în viața satelor patriei noastre, are pentru școlarii din Bistrița o semnificație deosebită: în cadrul acestei acțiuni ei au primit bolezul muncii de constructori, de gospodari ai satului.

Electrificarea satului, rod al dragostei de muncă și al bărbăției elevilor din Bistrița, nu este singura mălămie a bogatei lor activități creatoare. Tinerii naturalști ai școlii au realizat o seră pentru cultivarea plantelor considerată, pe drept cuvânt, seră-model pe întregul raion. În curind ei vor porni la o activitate deosebit de interesantă: la cererea școlii, Comitetul de stat al apelor a aprobat crearea la Bistrița a unei stațiuni meteorologice, a cărei dotare a și început. Datorită lucrărilor elevilor-meteorologi, sistemul republican de observații hidro-meteorologice se va extinde și în regiunea munților Neamțului.

Roadetele muncii pe care o efectuează elevii se reflectă puternic în atitudinea lor generală în viață, în dezvoltarea lor armonioasă, fizică și psihică. Obținerea unor rezultate valoroase în munca practică a elevilor este strins legată de aplicarea conștiinței a unor cunoștințe științifice însușite temeinic. Activitatea practică sporște interesul elevilor pentru însușirea științelor naturii, în care ei caută răspuns la întrebările multiple și deosebit de pasionante pe care le pune munca desfășurată în fabrici, în uzine, pe ogoare, în ateliere și pe loturile școlare. Pedagogii școlilor ai căror elevi participă la diferite activități practice constată cu bucurie interesul sporit al tinerilor pentru matematică, fizică, biologie, chimie.

Hotărârea partidului și guvernului de a asigura tinerilor din școli o pregătire pentru muncă, pentru viață, se înfăptuiește cu succes în întreaga țară.

Desigur, fiecare regiune are specificul ei economic. În organizarea activităților practice trebuie să se țină seama de dezvoltarea cu precădere a lucrărilor din sectoarele economice cheie ale regiunii respective. În acest fel putem asigura, cu sprijinul organelor locale, cele mai bune condiții de muncă pentru elevi. În același timp, orientarea activității practice către sectoarele economice specifice fiecărei regiuni are o deosebită însemnătate în pregătirea elevilor pentru munca pe care o vor desfășura în viitor, pentru viață, căci majoritatea tinerilor vor rămâne să muncească pentru înflorirea regiunii natale. Înțelegând importanța acestor cerințe, majoritatea cadrelor didactice caută ca lucrările practice pe care le organizează cu elevii să reflecte activitatea din sectoarele economice principale ale fiecărei regiuni. De pildă, în școlile din regiunile Constanța și Craiova, regiuni în care producția agricolă ocupă un loc deosebit, s-a acordat atenție pregătirii cu precădere a elevilor pentru cunoașterea agrotehnicii înaintate. Pe această linie școlile din regiunea Constanța au primit un sprijin puternic din partea marilor unități agricole socialiste. Numeroase școli cultivă pe loturile experimentale soiurile de plante din culturile principale ale regiunii. Activitatea aceasta este însă numai un aspect al muncii practice a elevilor. În raioanele Istria, Zebil, Băbadaș, elevii școlilor de 7 ani au desfășurat și desfășoară în continuare o rodnică activitate pe terenurile gospodăriilor colective. Organizați în brigăzi, ei efectuează, alături de colectivități, toate lucrările specifice fiecărui sezon.

Deosebi școlile devin, datorită activității înălțate a elevilor, îndrumată cu dragoste și competență de pedagogi, adevărate focare ale științei și tehnicii înaintate. O asemenea școală este școala de 7 ani din Siliștea Băileștului, regiunea Craiova. Elevii acestei școli, îndrumați de profesori, au realizat experiențe agrotehnice și științifice de o valoare deosebită. Astfel, ei au studiat influența îngrășămintelor chimice asupra plantelor, calitățile diferitelor metode de semănat, utilizarea răsadnițelor și ghibecelor nutritive, refacerea structurii solului prin asolamente, modificarea eredității unor plante prin hibridarea sexuală etc. Re-

zultatele acestui program bogat de cercetare științifică — comparabil aproape cu cercetările stațiilor agrotehnice — au fost valorificate în practica agricolă a întregii comune. Iată deci cum, încă de pe băncile școlii, elevii pot nu numai să capete priceperi și deprinderi practice valoroase, ci și să aducă fozoașe țării. Asemenea rezultate sînt în același timp un stimulent puternic pentru activitatea pe mai departe a elevilor, le dau încredere în posibilitățile lor, le întăresc simțămîntul răspunderii față de colectiv.

Am primit de curind la redacție o scrisoare în care directorul școlii de 7 ani din Popești, raionul Ploiești, ne arată strînsa legătură care s-a format între școală și rafinăria de petrol din Brazi. Constatînd că majoritatea absolvenților din ultimii ani s-au îndreptat către școlile profesionale din sectorul petrol-chimie, începînd din anul acesta elevilor clasei a VII-a li s-au creat condiții pentru a desfășura, o dată pe săptămînă, activitatea practică la rafinăria de la Brazi. În feiul acesta ei vor fi înarmați la terminarea școlii cu numeroase cunoștințe și deprinderi de specialitate, care îi vor ajuta să-și însușească mai temeinic și mai eficace toate cunoștințele pe care le vor primi în școala profesională. De asemenea, lucrînd în cadrul rafinării, cunoscînd activitatea muncitorilor fruntași, descoperînd frumusețile acestei importante meserii, elevii clasei a VII-a a școlii din Popești se leagă puternic, din tot sufletul, de îndeletnicirea căreia i se vor dedica.

Activitatea marilor fabrici și uzine este un minunat mijloc de cunoaștere a tehnicii noi, a proceselor moderne de producție. Totodată, exemplul vieții și activității muncitorilor fruntași, al inovatorilor, are pentru elevi o deosebită valoare educativă. De aceea multe școli acordă o atenție sporită activității elevilor în secțiile marilor întreprinderi.

Pentru perfecționarea profesorilor de științe naturale

Ținînd seama de faptul că lucrările practice efectuate în cadrul științelor naturale au o deosebită însemnătate pentru însușirea temeinică a cunoștințelor, pentru formarea priceperilor și deprinderilor elevilor, programa cursului de perfecționare a profesorilor de științe naturale organizat în anul acesta de I.P.C.D.-București a cuprins, pe lângă lecțiile teoretice, un mare număr de ore destinate lucrărilor practice. Acesta i-au dăruit profesorilor asupra unor importante probleme științifice și i-au ajutat să organizeze mai bine lucrările practice cu elevii.

Astfel, la botanică, profesorii cursanți au efectuat secțiuni microscopice în rădăcină, tulpină, trunze etc., au studiat tehnica colorării și a preparațiilor fixe etc. În timpul lucrărilor pe tema „funcțiunea de absorbție a rădăcinii” profesorii au stabilit procedeele cele mai potrivite prin care-i pot face pe elevi să înțeleagă drumul curentului de apă și drumul sărurilor minerale prin perisorii absorbantii ai rădăcinii și importanța menținerii regimului de apă la plante la un nivel corespunzător pentru obținerea unor recolte bogate. În legătură cu lucrările privitoare la funcțiunile frunzei cursanții au luat cunoștință de cercetările moderne cu izotopi radioactivi ai carbonului și oxigenului, efectuate de oamenii de știință sovietici Vinogradov și Teis, care au demonstrat că oxigenul eliminat de plante în procesul fotosintezei provine din apă, aceasta avînd rolul de donator de oxigen. Pentru separarea pigmentilor clorofilieni s-a întrebuintat metoda cromatografică a lui M. D. Tswett, eminent fiziolog rus. Pentru a-i îndruma pe profesori asupra experiențelor ce le vor efectua cu elevii, li s-a arătat cum unele fenomene, ca respirația și transpirația, de pildă, pot fi puse în evidență prin lucrări practice care nu cer un utilaj special și pot fi efectuate cu ușurință în oricare din școlile noastre.

Lucrările practice la biologie i-au ajutat pe profesori să-și însușească teh-

prinderi. La atelierele C.F.R. „Ilie Pintele” din Iași au început anul acesta să vină la practică, alături de ucenici, elevii școlii medii nr. 5. După ce s-au familiarizat în atelierele-școală cu principiile de funcționare a mașinilor unelte, elevii școlii medii din Vaslui au trecut să lucreze în secțiile uzinei „Vasile Roșu”. Pe baza înclinațiilor manifestate de fiecare elev s-au format grupe de practică la atelierele de timpărie mecanică, strungărie, făcătușărie etc.

Lucrînd alături de muncitori elevii se formează ca viitori constructori de nădejde, ca oameni înaintați. Munca, întreaga activitate productivă, reprezintă o forță vrieșă, determinantă în formarea conștiinței tinerei generații. Această minunată școală concretă a construcției socialismului îi învață pe elevi să înțeleagă transformările petrecute pe întreg cuprinsul țării, să năzuiască la gloria eroicilor constructori ai hidrocentralei de la Bicaz, a furnaliștilor și oțelariilor de la Hunedoara și Reșița, a colectivităților și mecanizatorilor fruntași.

Pedagogii, cultivă cu grijă trăsăturile acestei conștiințe noi, comuniste care se formează în rîndul elevilor datorită activității lor constructive alături de oamenii muncii. În majoritatea acțiunilor elevilor au și început să se vadă asemenea trăsături — seriozitatea sporită cu care privesc însușirea cunoștințelor predate în școală, în sufletele patriotice a brigăzilor care participă la lucrările de înfrumusețare a orașelor și satelor, de ridicare a noi clădiri și reparare a drumurilor, comportarea în societate, față de familie etc. Toate acestea sînt o cheazășie că miine, cînd vor păși pe drumul vieții, ai activității constructive, elevii școlilor noastre vor merge cu pas hotărît înainte spre folosul patriei, spre folosul construcției socialiste. Deveniți muncitori în uzine sau pe ogoare, tinerii crescuiți astăzi în spiritul dragostei pentru muncă vor năzui să ajungă inovatori, fruntași în producție, maeștri ai recoltelor bogate: deveniți ingineri, tehnicieni, cercetători științifici, ei vor studia neconștient, căutînd să dezvolte mai departe știința și tehnica; deveniți pedagogi, educînd la rîndul lor generațiile viitoare, sau muncind în oricare alt domeniu, se vor strădui ca prin acțiunile lor, prin întreaga lor comportare să fie demni de marea noastră epocă, epoca victoriei socialismului și comunismului.

MIRCEA HERIVAN

nica disecției și le-au dat prilejul să studieze organizarea internă a animalului cu care au lucrat.

Experiențe interesante s-au efectuat în cadrul lucrărilor de fiziologia animală (îndeosebi experiențele lui I.M. Secenov și reflexele condiționate după I.P. Pavlov).

Un deosebit accent s-a pus în cadrul cursurilor pe lucrările practice legate de agricultură: pregătirea terenului pentru semănat, aplicarea îngrășămintelor organice și minerale, determinarea puterii de germinație, a viabilității și a puterii de străbateră a semințelor plantelor agricole, lucrări de legumicultură, hibridări etc.

Planul de muncă pe acest an al Institutului de perfecționare prevede, de asemenea, o serie de lucrări practice pentru semănat, aplicarea îngrășămintelor organice și minerale, determinarea puterii de germinație, a viabilității și a puterii de străbateră a semințelor plantelor agricole, lucrări de legumicultură, hibridări etc.

Vor fi organizate, totodată, vizite și lucrări practice la stațiuni de mașini și tractoare, la gospodării agricole de stat și la gospodării agricole colective. Astfel, la G.A.S. Peris profesorii vor putea efectua lucrări în sectorul horticol, zootehnic, mecanic-agricol. La gospodăria colectivă de la Dudești-Ciopea profesorii vor putea vedea roadele aplicării metodelor agrotehnice înaintate. Tot aici vor efectua, sub conducerea specialiștilor, lucrări de legumicultură și pomicultură.

O atenție deosebită va acorda Institutul de perfecționare în tot acest timp îndrumării profesorilor asupra metodelor și procedeele pe care trebuie să le folosească în efectuarea lucrărilor practice respective cu elevii.

MARIA APOSTOLESCU
lector la I.P.C.D. București

O culegere de articole privind politehnizarea învățămîntului

Nu de mult a apărut în librării volumul „LEGAREA TEORIEI DE PRACTICĂ ÎN STUDIUL FIZICII ȘI CHIMIEI”, elaborat sub îndrumarea Institutului de științe pedagogice de pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii. Volumul cuprinde o culegere de articole care oglindesc experiența unui mare număr de cadre didactice din țară (București, Cluj, Timișoara, Oradea, Bacău etc.) pe linia legării cunoștințelor de activitatea practică.

Ilustrînd cu numeroase soluții practice din domeniul fizicii și chimiei mijloacele de realizare a sarcinilor învățămîntului politehnic, articolele cuprind în culegere se referă atît la familiarizarea elevilor cu bazele științifice ale producției, cit și la înarmarea acestora cu deprinderea de a minui aparate și unelte, de a efectua lucrări practice. Totodată, se arată posibilitățile largi pe care le au școlile noastre de a introduce elementele politehnizării nu numai în atelierele școlare, ci și la lecții, în activitatea de laborator, în cadrul muncii extrașcolare etc.

Lecției, ca una din principalele căi de realizare a sarcinilor învățămîntului politehnic, li sînt consacrate articole ca: „Ce procedee folosesc la lecții pentru a lega cunoștințele de fizică de dezvoltarea industriei și de mecanizarea agriculturii”, „Folosirea proiectiei în predarea fizicii și chimiei”, „Cum deprindem pe elevi să citească și să construiască schițe, grafice și diagrame”, „Cum și-au format elevii deprinderi de a minui aparate și instrumente” etc.

De problema contactului nemijlocit al școlii cu viața, cu producția, se ocupă articolele: „Vizite în întreprinderile industriale”, „Cum contribuie excursia la consolidarea cunoștințelor de fizică și chimie” și altele. Arătînd metode de organizare a vizitelor în întreprinderi, aceste articole subliniază totodată faptul că asemenea vizite constituie un izvor de documentare chiar pentru profesor. Din contactul nemijlocit cu producția profesorul își poate extrage exemple pentru îmbunătățirea conținutului lecțiilor, poate culege date pentru elaborarea de probleme concrete, legate de procesul de producție etc.

Prin exemple concrete se arată că orice școală poate organiza vizite în producție, legate de programa școlară.

O serie de articole — cum sînt „Din realizările unui cerc tehnic într-o școală sătească”, „Din experiența cercului de chimie”, „Cum am legat activitatea cercului de chimie cu producția” etc. — vorbesc despre contribuția importantă pe care o poate aduce activitatea extrașcolară la introducerea elementelor de politehnizare. Se arată astfel că cercurile de fizică, chimie, cercurile tehnice de studiere a mașinilor-unelte, a automobilului, cercurile tinerilor rafinori etc. au o mare însemnătate în dezvoltarea interesului elevilor pentru tehnică, pentru problemele producției, ca și în îmbogățirea cunoștințelor și deprinderilor lor cu privire la construcția și minuirea diferitelor mașini folosite în industrie și agricultură. Un amplu articol arată posibilitățile largi pe care le au școlile sătești de a realiza instruirea practică a elevilor.

Volumul „Legarea teoriei de practică în studiul fizicii și chimiei” pune la îndemna cadrelor didactice un material în general valoros, popularizînd experiența înaintată în ceea ce privește alegerea și folosirea căilor și mijloacelor de legare a cunoștințelor elevilor de practică în industrie și agricultură, mobilizînd cadrele didactice la o predare mai temeinică a bazelor științifice ale producției, la intensificarea muncii pentru înarmarea tineretului cu deprinderi practice.

Trebuie să arătăm, însă, că lucrarea are și o serie de lipsuri. Dacă exemplele privitoare la electricitate, de pildă, abundă, sînt prea puține exemple referitoare la mecanică, optică și acustică. Ar fi fost necesar ca lucrarea să cuprindă mai multe articole din experiența școlilor sătești.

Succesiunea articolelor nu ține întotdeauna seama de principalele elemente ale politehnizării învățămîntului. Articolele sînt grupate oarecum la întâmplare. Bunăoară, articolele referitoare la activitatea în afară de clasă și în afară de școală sînt răspîndite fără nici un criteriu în întreg volumul. Puteau fi evitate o serie de repetări ale aceluiași probleme în diferite articole. De exemplu, problema folosirii gascicelor, care este tratată într-un articol amplu, este reluată la pagina 137 și într-un alt articol.

În general, însă, volumul „Legarea teoriei de practică în studiul fizicii și chimiei” are multe laturi valoroase. Este bine ca el să fie cunoscut de toate cadrele didactice de specialitate.

O. R.

*) Legarea teoriei de practică în studiul fizicii și chimiei, Editura de stat didactică și pedagogică, 1958.

Școala și construirea comunismului

V. I. Lenin a dat întotdeauna o înaltă apreciere rolului școlii în transformarea socialistă a societății. În toate etapele dezvoltării statului sovietic școala de cultură generală a rezolvat cu succes, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist și a Guvernului Sovietic, sarcinile care i-au revenit în instruirea și educarea tinerei generații. Ca urmare, în Uniunea Sovietică s-au dobândit succese mari în domeniul învățământului public, în ridicarea nivelului general de cultură al poporului.

Dacă în Rusia prerivolucionară existau 9.600.000 de elevi, în anul școlar 1957-58 numărul elevilor din școlile de cultură generală și din școlile pentru adulți a fost de 30.600.000. Numărul specialiștilor cu instrucție superioară și medie este astăzi de 36 ori mai mare decât în anii dinaintea Revoluției.

În anii puterii sovietice au fost pregătite milioane de cetățeni instruiți și culti, participanți activi la construirea socialismului, inovatori, fruntași ai economiei naționale, savanți vestibili, ingineri, constructori. Creația lor cutezătoare s-a înfrunțat în realizări admirabile în toate țările lumii. Făurirea rachetei cosmice cu mai multe trepte și lansarea ei cu succes în direcția Lunii, la 2 ianuarie 1959, constituie o măreață cucerire a științei și tehnicii sovietice.

Acum, Uniunea Sovietică pășește într-o nouă etapă a vieții sale, etapa în care se desfășoară construirea societății comuniste. Tezele Raportului care va fi prezentat de tovarășul N. S. Hrușciov la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. arată grandiosul program al dezvoltării economiei naționale în decursul planului septenal. În U.R.S.S. se va crea baza tehnico-materială a comunismului. Vor fi satisfăcute mai deplin cerințele materiale și culturale ale popoarelor Uniunii Sovietice. Dezvoltând în mod creator teoria marxist-leninistă Partidul Comunist al Uniunii Sovietice stabilește căile concrete și metodele construirii societății comuniste în U.R.S.S.

În proiectul planului septenal se acordă o însemnătate deosebită problemelor dezvoltării științei, problemelor educării oamenilor sovietici și în primul rând ale educării tinerei generații. Aceasta este firesc, deoarece construirea comunismului cere nu numai o bază tehnico-materială, ci și un înalt nivel de conștiință al tuturor membrilor societății.

Sarcina educării noului om al societății comuniste revine școlii sovietice. Prin școală trece întreaga generație tânără, generația careia îi revine rolul de a construi societatea comunistă, de a trăi în comunism. Partidul Comunist și întregul popor sovietic cer ca școala să educe un om demn de măreața epocă comunistă.

Se știe că școala sovietică a jucat un rol de seamă în asigurarea victoriei socialismului în U.R.S.S. Dezvoltându-se pe căile pe care i le-au indicat marele Lenin și programul partidului, școala a adus o contribuție de seamă la educarea comunistă a maselor muncitoare. Ea a dat posibilitatea să se înfăptuiască avântul cultural al tuturor popoarelor pa-

triei socialiste multinaționale. Toate aceste popoare au acum școli în limba lor maternă, tătura le este larg deschisă calea către știință și cultură.

Victoria revoluției culturale în U.R.S.S. a fost obținută datorită priiei Partidului Comunist și Guvernului Sovietic pentru educarea și instruirea tinerei generații, datorită activității eroice a muncitorilor și colhoznicilor care au creat valorile materiale necesare pentru dezvoltarea culturii. Succesele școlii sovietice au fost posibile datorită muncii neobosite a pedagogilor care, în toate colțurile nemărginitei patrii sovietice, uneori în condiții grele, au realizat sarcina plină de onoare și răspundere de a educa tineretul.

Viața merge mereu înainte. În prezent școala trebuie să răspundă sarcinilor unei noi perioade de dezvoltare a țării, ale perioadei în care se desfășoară construirea societății comuniste. Ea trebuie să educe acum oameni multilaterali dezvoltati, oameni cu o conștiință și cu o comportare comunistă.

În U.R.S.S. cuceririle științei și tehnicii transformă în chip radical caracterul muncii. Activitatea muncitorilor și colhoznicilor se apropie tot mai mult de munca inginerilor, a tehnicienilor, a agronomilor și a altor specialiști. Perspectivele dezvoltării tehnico-economice a Uniunii Sovietice pun cerințe tot mai înalte în fața fiecărui om al muncii din societatea socialistă. Tocmai de aceea dezvoltarea multilaterală a oamenilor devine o cerință esențială.

În ultimii 20 de ani, școala sovietică a pregătit pentru instituțiile de învățământ superior oameni culti, buni cunoscători ai bazelor științelor. Acum este necesar să fie întărită și pregătirea pentru muncă și pregătirea politehnică a elevilor, să se asigure înarmarea lor cu priceperi și deprinderi necesare în viață în activitatea practică. În legea „Cu privire la întărirea legăturilor școlii cu viața și la continua dezvoltare a sistemului de învățământ în U.R.S.S.”, aprobată de cea de a doua sesiune a Sovietului Suprem, se dă un program amplu de reorganizare a școlii. La baza lui stă principiul marxist-leninist al imbinării învățământului cu munca productivă.

Se știe că întemeietorii marxism-leninismului socoteau că, în societatea socialistă, imbinarea învățământului cu munca productivă constituie nu numai un mijloc de ridicare a producției sociale, ci și unica metodă de educare a unui om multilateral dezvoltat. Astăzi, ca niciodată în trecut, există posibilitatea de a reorganiza sistemul învățământului în școală în spiritul indicațiilor întemeietorilor marxism-leninismului.

În societatea comunistă munca va fi o necesitate vitală a omului. Fiecare dintre membrii acestei societăți va munci pe măsura puterilor și cunoștințelor sale. Iată de ce sarcina principală a școlii sovietice în etapa actuală este de a pregăti mai bine tinăra generație pentru viață, pentru munca productivă, de a educa tineretul în spiritul atitudinii comuniste față de muncă.

Având sarcina de a forma trăsăturile omului nou, școala

sovietică va fi reorganizată astfel, încât instruirea și educarea tineretului să fie imbinată cu munca productivă, cu participarea permanentă a tineretului la viața social-politică a patriei socialiste. Școala îi va înarma pe elevi nu numai cu cunoștințe de cultură generală, ci și cu un larg orizont politehnic, îi va familiariza cu producția modernă și îi va pregăti pentru o profesiune de masă, înghăduindu-le să-și aleagă jocul lor în viață, în munca societății.

Instruirea și educarea tineretului în școala sovietică se va desfășura în spiritul comunismului, în spiritul eroicelor tradiții ale clasei muncitoare și ale țărănimii colhoznice. Școala va pregăti membri multilaterali instruiți ai societății comuniste în stare să desfășoare și muncă fizică și muncă intelectuală, capabili să muncească creator în toate domeniile. Constructorii comunismului trebuie să poată rezolva sarcini complexe, să se poată orienta în toate domeniile producției, ale științei și tehnicii, să asigure înflorirea economiei și culturii pe baza puternicei dezvoltări a forțelor de producție ale societății.

Se înfăptuiesc acum în viață indicațiile lui Lenin cu privire la faptul că numai în munca comună cu muncitorii și țărani polii deveni comunist. Acest lucru va fi realizat prin imbinarea sistematică a învățământului cu munca productivă, principala parte componentă a pregătirii tineretului pentru viață. Școala sovietică va educa și va forma un om nou, constructor activ al societății comuniste.

E. I. AFANASENKO
ministrul învățământului
al R.S.F.S.R.

Prin munca elevilor

Pe cerul curat, albastru, parcă improspătat de aerul rece, strălucește soarele—și elevilor care lucrează în această dimineață în sera școlii, scaldăți cu dărnicie în lumina lui, li se pare dintr-odată că a venit din nou primăvara. Florile înfloresc, înverzesc lăstari de ridichi, de pătrunjel, de salată... Și numai trunchiurile dezgolite ale merilor, care își întind chiar pînă la fereastra serei ramurile lor subțiri, închețate, abia fulgite de ninsoare, tulbură această iluzie.

„Grădina, care ocupă aproape 2 ha., ca și sera, sint prietenii Școlii nr. 66 din orașul Gorki. Grădina e de o seamă cu cei mai mari elevi ai școlii — are 18 ani — dar sera n-a împlinit încă un an. Ea a fost făurită în întregime, de la groapa de fundație și pînă la acoperișul de sticlă, de minile copiilor. Și nu numai sera. Tot ei au ridicat și clădirea de lângă școală, și remiza din curte.

„Curind după cel de al XX-lea Congres al P.C.U.S., tovarășul S. P. Krasnov, profesor emerit, directorul școlii, a ridicat problema construcțiilor prin forțe proprii. Școala nu avea nici ateliere, nici săli unde să le instaleze. Lecțiile practice trebuiau să se desfășoare la vecini, la școala tehnică. În acea vreme la Gorki s-a născut o inițiativă îmbrățișată mai târziu de întreaga țară, în legătură cu construcțiile obștești. Noua inițiativă a găsit un ecou viu în fiecare familie. Și cînd directorul a propus, într-o adunare a ele-

vilor, să se construiască cu forțe proprii săli pentru ateliere, școlarii l-au susținut cu căldură.

„Și iată-ne în clădirea de lângă școală. Jos se află atelierele de mecanică, în care cîntă pe câteva glasuri mai mult de 20 de strunguri, freze, raboteze. La cel de al doilea etaj se află bogat înzestratul cabinet de electrotehnică și atelierul de timpărie. Și mai sus, la etajul al treilea, a fost construită o luminoasă sală de cultură fizică.

— Numai în anul trecut 80 dintre elevii școlii noastre au dobîndit specialitatea de stuncari, lăcătuși și frezori — spune Slava Budikin, secretarul comitetului de Comsomol din școală, unul dintre cei mai entuziaști constructori.

Conform hotărîrii comitetului de Comsomol, fiecare clasă — de la a VIII-a pînă la a X-a — trebuia să lucreze la construcții timp de 10 ore pe săptămînă. De fapt, însă, s-a lucrat mai mult. Din inițiativă lor proprie au venit la lucru și elevii clasei a V-a. Unii au săpat, alții au pregătit piestul, alții s-au specializat în pregătirea mortarului etc.

Timp de doi ani școala nr. 66 a devenit un adevărat „trust de construcții”. Printre elevii ei găsești reprezentanți ai multor profesii: zidari și tencuitori, dulgheri și timplari, zugrăvi și geamgii.

Tinerii au trecut acum la realizarea unui vis scump lor: construiesc un bazin acoperit ca să poată înota iarna. Bazinul are o suprafață de peste 400 m.p. Acesta va fi nu numai primul și, deocamdată, unicul bazin școlar de înot din oraș, dar chiar primul bazin din întregul raion Sormovo.

Desigur, fără ajutorul întreprinderii și al comitetului de părinți școala n-ar fi fost în stare să îndeplinească toată această muncă. Ea a fost ajutată cu materiale de construcții, a primit sprijin în ceea ce privește conducerea tehnico-închirierească a lucrărilor.

Dacă am traduce tot ceea ce au construit elevii școlii nr. 66 în limbaj financiar, am căpăta o sumă serioasă — circa un milion de ruble. Nu s-au cheltuit însă mai mult decît 200.000 de ruble. De cîțiva ani încoace reparațiile la clădirea școlii se efectuează de către elevi. Numai în anul trecut școala a economisit prin munca lor 180.000 de ruble.

Multe școli din orașul Gorki au îmbrățișat inițiativa bună a școlii nr. 66. În multe locuri se construiesc prin forțele elevilor ateliere și garae, sere și săli de sport.

— Nu este departe ziua cînd elevii noștri de astăzi vor lua parte nemijlocit la realizarea planului septenal — spune S.P. Krasnov, directorul școlii. Și de felul în care școala îi pregătește să participe la munca productivă, de măsura în care ea reușește să le trezească sentimentul de dragoste și respect pentru muncă depinde activitatea lor viitoare.

S. FIH
profesor la Institutul pedagogic
din Gorki

(După „Ucitelskaia gazeta”)

Portalul casei pionierilor din Așhabad